БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 276 (17.260). • 3 декабрь 1978 йил, якшанба • Баҳоси 2 тийин.

Марғилондаги Куйбишев номли шойи комбинатида мураббийлик ҳаракатига катта эътибор берилмоқда. Корхонанинг кекса, тажрибали ишчилари ёшларни оталиққа олиб, уларга касб маҳорати сирларини кунт билан ўргатмоқдалар. СУРАТДА: ветеран ишчи Олияхон Рўзматова (ўртада) ёш тўқувчилардан Ҳ. Тожибоева, М. Юсупова, З. Жабборова ва М. Усмоновалар билан.

Ж. Тўраев фотоси.

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ УЧИНЧИ ЙИЛИНИ ЗАРБДОР МЕҲНАТИМИЗ БИЛАН ЯКУНЛАЙМИЗ!

УЗБЕКИСТОН МЕҲНАТКАШЛАРИ БАРЧА СОВЕТ ХАЛҚЛАРИ ҚАТОРИ ЖОНАЖОН ПАРТИЯМИЗ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ НОЯБРЬ (1978 йил) ПЛЕНУМИ ВА ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ УНИНЧИ СЕССИЯСИ ИШИНИ ЗЎР ЭЪТИБОР БИЛАН КУЗАТИБ БОРДИЛАР. ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ПЛЕНУМДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ ҲАР БИР МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВИНИНГ, ҲАР БИР СОВЕТ КИШИСИНИНГ ҲАРАКАТ ПРОГРАММАСИ БЎЛИБ ҚОЛДИ. ДАВЛАТИМИЗНИНГ ОЛИЙ ОРГАНИ ҚОНУНЛАРИДА МАМЛАКАТИМИЗНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ЯНГИ РЕЖАЛАРИ БЕЛГИЛАБ БЕРИЛДИ.

РЕСПУБЛИКАМИЗ САНОАТ КОРХОНАЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИ ВА «ОЛТИН ҚЎЛ»ЛИ ПАХТАКОРЛАР ВАТАНИМИЗ ШОН-ШУҲРАТИ ЙЎЛИДА ЯНАДА ЗЎР ҒАЙРАТ КЎРСАТИБ МЕҲНАТ ҚИЛИБ, ЯНГИДАН-ЯНГИ ЗАФАРЛАРГА ЭРИШМОҚДАЛАР.

КАТТА РЕЖАЛАР

СЎЗ — ХЎЖАЛИК РАҲБАРЛАРИГА

Республикамизнинг илғор колхозлари пахтадан юқори ҳосил олиш билан бирга келаси йил мўл ҳосилига пухта замин яратмоқдалар. Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг Мурожаати бу борада барча пахтакорларга жанговар программа бўлмоқда. Қуйида Андижон, Хоразм ва Қорақалпоғистон АССР илғор колхозлари аъзоларининг меҳнат жасоратлари ҳақида ҳикоя қилинади.

Мўминжон ЮНУСОВ — Қўрғонтепа районидаги Куйбишев номли колхоз раиси.

— Баҳорги қийинчиликлар камлик қилганидек, кузда ҳам ёғингарчилик кўп бўлиб, ишимизнинг белига тепди. Колхозимиз тоғ бағри зонасига жойлашганлиги учун, айниқса, табиат ўжарликларини кўп бошдан кечирдик.

Лекин колхозчилар астойдил меҳнат қилишяпти. Давлатга 4500 тоннага яқин «оқ олтин» етказиб бериб, халқ хўжалик планини ошириб бажарганимизга анча бўлди. Ҳосилнинг катта қисми «зангори кема»ларда йиғиштириб олинди. Ёқубжон Мамадалиев, Қозоқбой Тўланов каби ўнлаб механик-ҳайдовчиларимиз қийин шароитда бункерлардан 150-180 тоннадан дурдона тўкдилар.

Етиштирилган ҳосилни охирги граммларигача сира нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун кураш қизғин давом эттириляпти. Каниза Нуъмонова, Раймжон Юнусов бош бўлган бригадаларда ҳосилдорлик гектар бошига 35 центнердан ошиб кетди. Далаларимизда ҳали ҳосил бор. Ўша ҳосил хирмонда эмас, чаноқларда, қатор ораларида турибди. Уни зудлик билан йиғиб-териб олишимиз керак.

Мурожаатда «Агар ҳар бир теримчи бир кунда терган пахтасига яна беш килограмм қўшиб терса, у ҳолда ҳар куни республика пахта хирмонига ўн минг тонна «оқ олтин» қўшимча уюлган бўлади!» дейилган. Ҳозирги долзарб кунларда бу сўзларнинг қиммати янада ошмоқда. Ҳар бир теримчи, шаҳарлик ёрдамчи кунлик пахта териш ёки кўсак узиш нормасини ошириб бажарса, қолган ҳосилимизни қора совуқлар тушгунча тўла йиғиштириб оламиз.

Колхозчилар, бизга кўмаклашаётган ёрдамчилар шуни назарда тутиб, жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Ҳар туп ғўзадаги ҳар бир кўсак, қатор ораларига тўкилган пахта тўла ҳисобда, унинг бир грамминн ҳам нобуд қилмаймиз. Фурсатни ғанимат билиб иккинчи даражали ишлар билан банд бўлган кишилар, инвалидлар, кўп болалик оналар, қарияларни ҳам теримга сафарбар этдик. Бугун ҳамманинг ўрни пахтазорда! Она-Ватанга яна кўплаб «оқ олтин» армуғон этиш ҳақидаги мажбуриятимизни ҳам сўзсиз бажарамиз. Ғўзапояни тезроқ йиғиштириб олиб, ерларни кузги шудгорлашдан чиқарамиз, келаси йил мўл ҳосилига пухта замин яратамиз.

Абдулла ИСКАНДАРОВ — Боғот районидаги Нариманов номли колхоз раиси.

— Хоразмлик пахтакорлар бу йилгидек табиий офатларни яқин ўртада кўрган эмас эдилар. Айрим кишилар пахтакорларимизнинг ғалабага бўлган ишончига шубҳа билан қарадилар. Биз бундан чўчимадик, ҳамжиҳатлик билан, юксак марраларни эгаллаш учун курашдик. Ютуғимиз ҳам ана шунга яраша бўлди.

2030 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ҳозиргача 42 центнердан пахта хирмони кўтариб, давлатга пахта сотиш халқ хўжалик планини анча ошириб бажардик. СССР Давлат мукофоти лауреати Ҳожи Саидов бошлиқ бригадамиз 103 гектар майдоннинг гектаридан 52 центнердан пахта олди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Зариф Қурбонов бошлиқ бригадада ҳосилдорлик 50 центнердан ошди. Яраш Қурбонов, Жумабой Раҳмоновлар бошлиқ бригадаларимиз ҳам шундай юқори кўрсаткичларга эришдилар.

Тажриба шуни кўрсатдики, пахтадан юқори ҳосил етиштириш анча қийин, аммо уни вақтида йиғиб-териб олиш ундан ҳам қийинроқдир. Йиғим-терим охирлаган сари иш мураккаблашаверади. Биз терим бошланишидаёқ машиналарга зўр бердик. Илғор бригадаларимизда ҳосилнинг 90 процентдан кўпроғи «зангори кема»лар бункеридан тўкилди. Далаларимизда 35 та терим машинаси ишлаб, белгиланган топшириқ муваффақиятли адо этилди.

Теримчиларимиз табиат қийинчиликларини мардонаворлик билан енгиб меҳнат қилмоқдалар. Мурожаатдаги «Қадрли колхозчилар, совхоз ишчилари! Сизлар жуда катта меҳнат сарфлаб, «оқ олтин»дан юқори ҳосил етиштирдингиз. Шундай ишлангизки, токи улкан меҳнат ва машаққатлар ҳисобига етиштирилган битта ҳам тола, битта ҳам кўсак нобуд бўлмасин!» деган сўзлар уларни янги зафарларга илҳомлантирди. Тўхтагул Оллаберганова, Турсуной Полвонова, Ҳанифа Хўжаева, Бика Абдуллаева каби чевар теримчиларимиз «оқ олтин» териш юзасидан ўз зиммаларига олган мажбуриятларини бажариш билан ҳамон йиғим-теримда байроқдорлик қилмоқдалар.

Келаси йил ҳосилига шу кунларда замин яратган пахтакорлар ютади. Бу йил Хоразм областида пахтачилик учун шароит ғоятда оғир келди. Шунга қарамай кўпгина район ва хўжаликларда катта хирмон кўтарилмоқда. Бунинг боиси шуки, бултур агротехниканинг кузги-қишки тадбирлари вақтида сифатли ўтказилган эди. Миришкор деҳқонлар шуни ҳисобга олиб, йиғим-терим ишларини конвейер усулида ташкил этмоқдалар.

Ҳозир пайкалларга терим машиналарини киритишнинг иложи бўлмаяпти. Бироқ ердан нам кўтарилиши билан кўсак узадиган механизмларни ишга соляпмиз. Терилган кўсак шу куннинг ўзида чувилиб, пахтаси тайёрлов пунктига жўнатиляпти. Ҳар бир механик-ҳайдовчи, теримчи, ёрдамчи, пахта қуритувчига кунлик норма белгиланган, унинг ижроси устидан назорат олиб бориляпти. Азамат пахтакорларимиз ёғин-сочинли кунларда ҳам пайкалларга кириб, «оқ олтин» дурдоналарини термоқдалар. Ҳар бир теримчи мавсум охиригача яна 350-400 килограммдан пахта ёки шунча пахта чиқадиган кўсак териб бериш мажбуриятини олди.

Биз ҳайдов тракторларини тахт қилиб қўйганмиз. Тракторчиларимиз шудгорни тез ва соз ўтказишни режалаб қўйдилар. Ғўзапояни йиғиштириб олиш билан кузги шудгорни бошлаб юборамиз, агротехниканинг бу муҳим тадбирини узоғи билан ўн-ўн беш кунда тўла амалга оширамиз. Айни кезда чорва қишловини бечиқим ўтказиш тадбирларини ҳам белгилаб олдик.

Норгул БОЗОРОВА — Элликқалъа районидаги «Қирққизобод» колхозининг пахтачилик бригадаси бошлиғи.

— Ҳосил тақдири бригадада ҳал қилинади. Ирмоқлардан дарёлар бунёдга келганидек, бригадаларда етиштирилган пахта тўпланиб, улкан «оқ олтин» хирмонлари қад кўтаради. Бизнинг бригадамиз аъзолари бу йилги қийин шароитда ҳам гектаридан 52 центнердан пахта ҳосили териб олиб, юқори кўрсаткичга эришдилар.

Қорақалпоғистонда пахтачилик учун иссиқлик ҳарорати етишмаганлиги, бунинг устига ёмғир кўп ёғиб, ўсимликнинг ўсиб, ривожланиши кечикиб кетганлиги ҳақида ҳозир гапириб ўтиришга ҳожат йўқ. Лекин аччиқ сабоқдан тегишли хулоса чиқариб олишимиз шарт. Амалда шундай қилинди. Колхозимиз республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига жавобан ҳар гектар майдондан 40 центнердан ошириб пахта олдилар. Халқ хўжалик плани анча ошириб бажарилди. Тайёрлов пунктларига 5.200 тонна дурдона етказиб берилди. Ялпи пахтанинг 3.500 тоннаси машиналарда терилди.

Бу йилнинг ўтган йиллардан фарқи шуки, қийинчилик кўп бўлди. Халқимиз эса уни мардонавор енгиб, юқори ҳосил етиштирди. Аммо ҳосил кечроқ пишиб етилди. Шу сабабли Автоном республикада йиғим-терим кечга қолди. Далаларда ҳосил мўл. Бизнинг районимиз, қўшни районлар пахта тайёрлаш планларини бажарди, кўплаб колхозлар ва совхозлар мажбуриятлари ҳисобига пахта топширяпти.

Йиллик маррасини эгаллай олмаган районлар, хўжаликлар ҳам анча бор. Улар планларини бажарсалар (кўпчилиги бажаради албатта) Автоном республика ўзининг юксак маррасини эгаллайди, ҳатто социалистик мажбуриятини ҳам ўринлайди деган умиддамиз. Бунинг учун терим суръатини оширишимиз, ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам пахта тайёрлашни сусайтирмаслигимиз керак. Мурожаатда таъкидланганидек, сусткашлик — теримнинг душмани. Сусткашликка асло йўл қўймаслигимиз керак.

Колхозимизнинг Сейтназар Отажонов, Роман Латипов, Саъдулла Қиличев, Саъдулла Юсуповлар бошлиқ бригадалари гектаридан 49-52 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришига қарамай ҳамон йиллик планнинг бир процентига етказиб пахта топширмоқдалар Бу далаларимизда ҳосил мўл-кўллигидан нишонадир. Ҳамма ҳосилни охирги чаноқларигача сира қолдирмай териб олишни ўзимизнинг пахтакорлик бурчимиз деб ҳисоблаймиз.

Коммунист бурчи

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1978 йил) Пленумида сўзлаган нутқида қурувчилар фаолиятига юқори баҳо берди. Бу эса шу йилнинг бошида ташкил этилган ёш трестимиз меҳнаткашларининг ғайратига ғайрат қўшди. Коллективнинг вазифалари КПСС XXV съездининг қуйи Амударёда йирик шоликорлик звеносини барпо этиш тўғрисидаги қароридан келиб чиқади.

Беш йилликнинг уч йили мобайнидагина асрлар давомида ҳувуллаб ётган беш минг гектардан зиёд ер алмашлаб экишга жорий этилди. Лекин бу ҳали ишнинг фақат бошланишидир. Партия Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми бизни янги, яна ҳам юксак марраларни эгаллашга сафарбар этмоқда. Бу эса ишнинг юқори суръатларига эришишнигина эмас, шу билан бирга қўриқни комплекс ўзлаштиришни ҳам талаб қилади. Биз ерларни ўзлаштириш билан бир қаторда шоликорлар учун ишлаб чиқариш, маданий-маиший ва ижтимоий объектлари бўлган посёлкалар қуряпмиз, автомобиль магистралларни барпо этяпмиз, ғалла омборлари бунёд қиляпмиз.

Трест ўз қаддини ростлаётган ҳозирги пайтда биз механизациялашган кўчма колонналарни, автотранспорт бўлинмаларини ва бошқа бўлимларни тажрибали коммунистлар билан мустаҳкамлашга катта эътибор бермоқдамиз. Леонид Ильич ўз нутқида таъкидлаб ўтганидек, партия аъзолари меҳнат коллективларининг барча режаларини муваффақиятли бажариши учун курашига бошчилик қилишлари лозим.

В. ТЕМИРХОНОВ,
«Каракалпакриссовхозстрой» тресги партия ташкилотининг секретари.
(ЎзТАГ).

Бухоро область Бобкент районидаги Э. Тельман номли совхоз механизаторлари бу йил зўр фидокорлик кўрсатдилар. Етиштирилган мўл ҳосилнинг кўп қисми «зангори кема»ларда териб олинди. Бунда 180 тонналик маррани эгаллаган Т. Хожиевнинг ҳам ҳиссаси бор.

А. Тўраев фотоси.

УЛКАН «ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИ УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 2 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён (умумий тайёрланадиган пахтага нисбатан процент ҳисобида); тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён (планга нисбатан процент ҳисобида).

ҚАШҚАДАРЁ	0,20	106,93	0,19	105,17
ЖИЗЗАХ	0,48	106,46	0,09	104,46
БУХОРО	0,07	104,32	0,10	106,92
НАМАНГАН	0,08	102,36	0,02	109,15
ТОШКЕНТ	0,37	101,70	0,44	99,98
ФАРҒОНА	0,18	101,60	0,29	93,86
СУРХОНДАРЁ	0,31	101,50	0,22	101,20
АНДИЖОН	0,12	100,77	0,00	104,07
Самарқанд	0,52	98,04	0,42	104,73
Сирдарё	0,56	90,67	1,11	84,29
Хоразм	0,20	85,83	0,16	97,60
ҚҚАССР	0,32	76,00	0,29	76,14
Республика бўйича	0,27	98,46	0,20	99,24
Шу жумладан ингичка толали пахта				
БУХОРО	0,16	107,01		
Қашқадарё	0,38	96,38		
Наманган	0,11	94,39		
Сурхондарё	0,49	94,07		
Республика бўйича	0,41	95,80		

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидаги районлар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилсин:

Беруний райони — район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ражабов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Алимов, комсомол комитетининг секретари ўртоқ Рўзматов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Қурбонбоев, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти район ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ Ортиқбоев, район суғориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Дербисалиев;

Усмон Юсупов райони — район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Маҳмудов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Орзиқулов, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Неъматов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Саидов, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти район ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ Элмуродов, район суғориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Жабборов.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Тошкент шаҳридаги саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб ва ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш ҳажми ва буюмлардан энг муҳим турларининг кўпчилигини ишлаб чиқариш юзасидан беш йилликнинг уч йили планини муддатидан барвақт, 1 декабрь куни бажардилар.

КПСС Марказий Комитети 1978 йил ноябрь Пленуми ва СССР Олий Советининг ўнинчи сессияси шаҳар меҳнаткашларининг ғайратига ғайрат қўшди. Шаҳар коммунистлари, барча меҳнаткашлари Пленум қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқидаги хулосалар ва қоидаларни ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ҳамда иш сифатини янада ошириш учун курашда жанговар ҳаракат программаси сифатида қабул қилдилар.

(ЎзТАГ).

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

Ўнинчи беш йилликнинг зарбдор йилида фидокорона меҳнат қилган Жиззах областининг Қўриқ Октябрь райони пахтакорлари зафар қучдилар. Она-Ватан хирмонига 34200 тонна қўриқ дурдонаси етказиб берилди. 15845 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 21,5 центнердан зиёд ҳосил олинди. «Пўлат от» суворийлари агрегатлар бункеридан 28 минг тоннадан кўп «оқ олтин» тўкишди.

Чўлқуварлар пешана тери эвазига етиштирилган дурдонанинг сўнгги мисқолигача йиғиб-териб олиш учун курашмоқдалар. Шу билан бирга келаси йил ҳосилига пухта замин яратиш тадбирлари ҳам амалга оширилаётир.

* * *

Ҳам дон, ҳам пахта мўлкўллиги учун курашаётган ғаллаоролик миришкорлар Жиззах областида биринчилар қаторида ғалаба рапортига имзо чекдилар. Улар қабул пунктларига 1750 тонна «оқ олтин» етказиб бердилар. Ҳосилнинг асосий қисми юқори сортларга топширилди.

Район пахтакорлари 2 минг тонналик «оқ олтин» хирмони бунёд этиш учун курашмоқдалар. Айни пайтда келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин яратиш тадбирлари ҳам амалга оширилаётир.

* * *

КПСС XXV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорларини ҳаётга татбиқ этаётган Тўртқўл райони пахтакорлари об-ҳаво қийинчиликларини мардонаворлик билан енгиб, пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини бажардилар. Пахта пунктларига 40100 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Ҳосилдорлик гектар бошига 38 центнердан га етди. «Зангори кема» капитанлари 25 минг тонна пахтани агрегатлар бункеридан тўкишди.

Планнинг бажарилишига «Ленинизм», М. Горький номли, «Коммунизм», «Коммуна», Энгельс номли колхозлар салмоқли ҳисса қўшдилар.

Тўрткўлликлар республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатида айтилганидек пешона тери эвазига етиштирилган ҳосилнинг қолган қисмини ҳам қисқа муддатларда йиғиб-териб олиш, ҳосилдорликни гектар бошига 40 центнерга етказиш учун курашмоқдалар. Айни пайтда келаси йил мўл ҳосилига пухта замин ҳозирлашга киришилди.

* * *

КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларини амалга ошираётган Москва райони пахтакорлари об-ҳаво қийинчиликларини мардонавор енгиб, катта ғалабани қўлга киритдилар. Улар она-Ватанга 54900 тонна «оқ олтин» армуғон этиб, юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Бу пландагидан 2600 тонна кўпдир. Район бўйича ҳар гектар ердан 36 центнердан пахта териб олинди. Тайёрланган пахтанинг 70 проценти агрегатлар бункеридан тўкилди.

Бу ғалабага «Қизил юлдуз», Киров номли, Навоий номли колхозларнинг пахтакорлари ҳар гектар ердан 39-42 центнердан ҳосил кўтариб салмоқли ҳисса қўшдилар.

Пахта теримини республика партия ва ҳукуматининг Мурожаати асосида ташкил қилган район меҳнаткашлари ҳосилнинг сўнгги мисқолини ҳам нест-нобуд қилмай йиғиштириб олиш учун курашмоқдалар. Шу билан бирга келаси йил мўл ҳосилига пухта замин яратиш тадбирлари ҳам амалга оширилаётир.

* * *

Ўнинчи беш йилликнинг зарбдор йилида қаҳрамонона меҳнат қилган Избоскан райони пахтакорлари халқ хўжалик планларинигина эмас, социалистик мажбуриятларини ҳам шараф билан бажардилар. Қабул пунктларига 58,5 минг тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Бу пландагидан 1100 тонна кўпдир. Ҳар гектар ердан 37,4 центнердан дурдона териб олинди. Ялпи ҳосилнинг 38 минг тоннадан кўпроғини азамат механизаторлар териб беришди.

Избосканлик пахтакорлар сўнгги чаноқлардаги дурдонани ҳам нест-нобуд қилмай йиғиб-териб олмоқдалар. Айни пайтда келаси йил улкан хирмонини кўзлаб, кузги ва қишки ишлар омилкорлик билан амалга оширилаётир.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

СССР Министрлар Совети Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Вьетнам Социалистик Республикаси ўртасида Дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида 1978 йил 3 ноябрда Москвада имзоланган шартномани маъқуллади ва ратификация қилиш учун СССР Олий Совети Президиумига тақдим этди.

ШАҲДАМ ОДИМЛАР

Чет эл матбуоти СССР Олий Советининг ўнинчи сессиясига катта эътибор бермоқда, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1979 йилги — совет беш йиллигининг тўртинчи йили Давлат плани ва Давлат бюджети тўғрисида сессияда қабул қилинган қонунларни кенг муҳокама қилмоқда ва шарҳламоқда. Сессия қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг 27 ноябрда ўтказилган Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида баён этилган қоида ва хулосаларни якдиллик билан маъқуллаб, қўллаб-қувватлаганликлари таъкидлаб ўтилмоқда. Матбуот хабарларида айтилишича, Пленумнинг ҳужжатлари КПСС XXV съезди илгари сурган социал-иқтисодий программани бундан буён изчиллик билан амалга оширишнинг асосий йўналишларини кўрсатиб беради, деб таъкидлаб ўтилади.

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Польша касаба союзлари марказий советининг раиси **Владислав Кручек** бундай деди: совет кишиларини ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажариш, КПСС ишлаб чиққан иқтисодий стратегияни амалга ошириш соҳасида эришилган катта муваффақиятлар билан чин кўнгилдан табриклаймиз. Биз Советлар мамлакатининг иқтисодий ва мудофаа потенциали тез ўсиб бораётганлигидан, унинг саноат ва қишлоқ хўжалигининг турли соҳаларида қўлга киритган муваффақиятларидан хурсандмиз. Поляк халқи коммунистларнинг энг тажрибали, ғоят чиниққан партияси — КПССнинг СССР халқ хўжалигини янада ўстириш ва ривожлантириш, совет халқи турмушининг моддий ва маданий даражасини юксалтириш соҳасида кўраётган тадбирлари ва ташаббуслари бутун меҳнат аҳлига, улуғ тинчлик ишига хизмат қилаётганлигини жуда яхши билади.

Чехословакияда чиқадиган **«Руде право»** газетаси ёзади: Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида сўзлаган нутқи совет халқ хўжалигидаги ишларнинг ҳозирги аҳволини ҳар томонлама чуқур анализ қилиш намунасидир. КПСС Марказий Комитети ўз анъаналарига содиқдир: КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг нутқи совет экономикаси эришган буюк, салмоқли муваффақиятларни акс эттирибгина қолмай, совет коммунистларини, мамлакатнинг барча меҳнаткашларини янги муваффақиятларга, янада юксак иқтисодий марраларга, мавжуд проблемаларни ҳал этишга ҳам аниқ ва равшан йўналтиради.

(ТАСС).

«ҚЎРИҚ» АСАРИ БОЛГАР ТИЛИДА

СОФИЯ, 2 декабрь. (ТАСС). Болгария Компартиясининг «Партиздат» нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг «Қўриқ» китобини болгар тилида босмадан чиқарди. Китоб кўп нусхада нашр этилган.

ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ЎНИНЧИ СЕССИЯСИ

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ҚОНУНИ
СССР ГРАЖДАНЛИГИ ТЎҒРИСИДА

СССР гражданлари СССР Конституциясида ва совет қонунларида эълон қилинган ҳамда гарантияланган жами ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ва шахсий ҳуқуқлар ҳамда эркинликларга эгадирлар.

Совет социалистик умумхалқ давлати иқтисодий, сиёсий, ижтимоий ва маданий турмушнинг барча соҳаларида СССР гражданларининг ҳуқуқлари ва эркинликларини муҳофаза қилади ҳамда уларнинг тенг ҳуқуқлилигини таъминлайди.

СССР граждани Конституцияга ва совет қонунларига риоя қилишга, СССР граждани деган юксак номга муносиб бўлишга, Совет давлатининг манфаатларини авайлаб сақлашга, унинг қудрати ва обрў-эътиборини мустаҳкамлашга кўмаклашишга, ўз социалистик Ватанига содиқ бўлишга мажбурдир.

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1-МОДДА. **Ягона иттифоқ гражданлиги.**

СССРда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Конституциясига биноан ягона иттифоқ гражданлиги белгиланган.

Иттифоқдош республиканинг ҳар бир граждани СССР гражданидир.

СССР гражданлиги, гражданлик қайси асосларга биноан олинганидан қатъи назар, барча совет кишилари учун тенгдир.

2-МОДДА. **Совет гражданлиги тўғрисида ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунлари.**

Совет гражданлиги тўғрисидаги ССР Иттифоқи қонунлари СССР Конституциясининг 33-моддасига биноан совет гражданлигини олиш ва ундан маҳрум бўлиш асослари ҳамда тартибини белгилаб берган ушбу Қонундан ва СССРнинг бошқа Қонун актларидан иборат.

СССР Конституциясига, иттифоқдош республика Конституциясига ва ушбу Қонунга мувофиқ иттифоқдош республика ихтиёрига берилган совет гражданлиги масалалари иттифоқдош республика қонунлари билан ҳал этилади.

3-МОДДА. **СССР гражданлигига мансублик.**

Ушбу Қонун кучга кирган кунгача СССР гражданлигида бўлган шахслар;

ушбу Қонунга биноан СССР гражданлигини олган шахслар: СССР гражданларидир.

4-МОДДА. **Никоҳ тузишда ва уни бекор қилишда СССР гражданлигининг сақлаб қолиниши.**

СССРнинг эркак ёки аёл граждани чет эл гражданлигида бўлган шахс билан ёки гражданлиги бўлмаган шахс билан никоҳ тузиши, шунингдек бу никоҳни бекор қилиши эр-хотинларнинг гражданлигини ўзгартиришга сабаб бўлмайди.

Эр ёки хотиннинг СССР гражданлигини олиши ёки ундан маҳрум бўлиши хотин ёки эрнинг гражданлигини ўзгартиришга сабаб бўлмайди.

5- МОДДА. **Чет элларда истиқомат қилувчи шахсларнинг СССР гражданлигини сақлаб қолиши.**

СССР гражданининг чет элда истиқомат қилишининг ўзи унинг СССР гражданлигидан маҳрум бўлишига сабаб бўлмайди.

6-МОДДА. **Чет эллардаги СССР гражданларининг давлат томонидан ҳимоя қилиниши.**

СССР Конституциясига биноан чет эллардаги СССР гражданлари Совет давлатининг ҳимояси ва паноҳида бўладилар.

7-МОДДА. **СССР гражданини чет давлатга топширилишига йўл қўймаслик.**

СССР граждани чет давлатга топширилиши мумкин эмас.

8-МОДДА. **СССР гражданининг қўш гражданлиги эътироф этилмаслиги.**

СССР граждани бўлган шахснинг чет давлат гражданлигига мансублиги тан олинмайди.

9-МОДДА. **Гражданлиги бўлмаган шахслар.**

СССР территориясида истиқомат қилувчи, СССР гражданлари бўлмаган ва чет давлат гражданлигига ўзининг мансублигини исботлайдиган далиллари бўлмаган шахслар гражданлиги бўлмаган шахслар деб ҳисобланади.

II. СССР ГРАЖДАНЛИГИНИ ОЛИШ

10-МОДДА. **СССР гражданлигини олиш асослари СССР гражданлиги:**

1) туғилишига кўра;

2) СССР гражданлигига қабул қилиниш натижасида;

3) СССРнинг халқаро шартномаларида кўзда тутилган асосларга биноан;

4) ушбу Қонунда кўзда тутилган бошқа асосларга биноан олинади.

11-МОДДА. **Ота-онаси СССР гражданлари бўлган болаларнинг гражданлиги.**

Бола туғилган пайтда унинг ота-онаси СССР гражданлигида бўлган тақдирда у СССР территориясида ёки СССРдан ташқарида туғилганидан қатъи назар, СССР гражданидир.

12-МОДДА. **Отаси ёки онаси СССР граждани бўлган болаларнинг гражданлиги.**

Ота-онаси турли гражданликда бўлган, улардан бири бола туғилган пайтда СССР гражданлигида турган тақдирда бола:

1) агар у СССР территориясида туғилган бўлса;

2) агар у СССРдан ташқарида туғилган бўлса ҳам, ота-онаси ёки улардан бири шу вақтда СССР территориясида доимий истиқомат жойига эга бўлса, — СССР граждани ҳисобланади.

Ота-онасининг гражданлиги турлича бўлган, улардан бири бола туғилган пайтда СССР гражданлигида турган бўлса, агар шу вақтда ота-она СССРдан ташқарида доимий истиқомат жойига эга бўлса, СССР ташқарисида туғилган боланинг гражданлиги ота-онанинг келишуви билан белгиланади.

Ота-онасидан бири бола туғилган пайтда СССР гражданлигида турган, иккинчиси эса гражданлиги бўлмаган ёхуд номаълум бўлса, бола қаерда туғилганлигидан қатъи назар СССР гражданидир.

13-МОДДА. **Гражданлиги бўлмаган шахслар болаларининг СССР гражданлигини олиши.**

Гражданлиги бўлмаган, СССРда доимий истиқомат қиладиган шахсларнинг СССР территориясида туғилган фарзанди СССР гражданидир.

14-МОДДА. **Ота-онаси номаълум болаларнинг гражданлиги.**

СССР территориясида турган, ота-онаси номаълум бўлган бола СССР граждани ҳисобланади.

15-МОДДА. **СССР гражданлигига қабул қилиш.**

Чет эл гражданлари ва гражданлиги бўлмаган шахслар ўз илтимосномаларига биноан ирқи ва миллатидан, жинси, маълумоти, тили, истиқомат жойидан қатъи назар, ушбу қонунга мувофиқ СССР гражданлигига қабул қилиниши мумкин.

III. СССР ГРАЖДАНЛИГИДАН МАҲРУМ БЎЛИШ, СССР ГРАЖДАНЛИГИГА ТИКЛАШ

16-МОДДА. **СССР гражданлигидан маҳрум бўлиш асослари.**

СССР гражданлигидан:

1. СССР гражданлигидан чиқиш оқибатида;

2. СССР гражданлигидан маҳрум қилиниш оқибатида;

3. СССРнинг халқаро шартномаларида кўзда тутилган асосларга биноан;

4. Ушбу қонунда кўзда тутилган бошқа асосларга биноан маҳрум бўлинади.

СССР гражданлигидан маҳрум бўлган шахс Иттифоқдош республика гражданлигидан ҳам маҳрум бўлади.

17-МОДДА. **СССР гражданлигидан чиқиш.**

СССР гражданлигидан чиқишга СССР Олий Совети Президиуми ижозат беради.

СССР гражданлигидан чиқиш тўғрисида илтимос қилувчи шахс башарти давлат олдида бажарилмаган мажбурияти ёки гражданларнинг ёхуд давлат, кооператив ва бошқа жамоат ташкилотларининг муҳим манфаатлари билан боғлиқ мулкий мажбуриятлари бўлган тақдирда, унинг СССР гражданлигидан чиқиш тўғрисидаги илтимоси рад этилиши мумкин.

СССР гражданлигидан чиқиш тўғрисида илтимос қилувчи шахс, башарти айбланувчи сифатида жавобгарликка тортилган бўлса ёхуд унга нисбатан ижро этилиши лозим бўлган ва қонун кучига кирган суд ҳукми бўлса ёки мазкур шахснинг СССР гражданлигидан чиқиши СССРнинг давлат хавфсизлиги манфаатларига зид бўлса, СССР гражданлигидан чиқишига йўл қўйилмайди.

18-МОДДА. **СССР гражданлигидан маҳрум этилиш.**

Башарти шахс СССР граждани юксак номига доғ туширадиган ва СССРнинг обрў-эътиборига ёки давлат хавфсизлигига зарар етказадиган хатти-ҳаракат қилган бўлса, СССР Олий Совети Президиумининг қарорига биноан фавқулодда ҳолда СССР гражданлигидан маҳрум этилиши мумкин.

Шахснинг СССР гражданлигидан маҳрум этилиши унинг турмуш ўртоғи ва болаларининг гражданлигини ўзгартиришга сабаб бўлмайди.

19-МОДДА. **СССР гражданлигига тиклаш.**

СССР гражданлигидан маҳрум бўлган шахс ўз илтимосномасига биноан СССР Олий Совети Президиумининг қарори билан СССР гражданлигига тикланиши мумкин.

IV. ОТА-ОНАСИНИНГ ГРАЖДАНЛИГИ ЎЗГАРГАН ТАҚДИРДА ВА БОЛА ФАРЗАНДЛИККА ОЛИНГАН ТАҚДИРДА БОЛАЛАРНИНГ ГРАЖДАНЛИГИ

20-МОДДА. **Ота-онасининг гражданлиги ўзгарган тақдирда болалар гражданлигининг ўзгариши.**

Ота-онасининг гражданлиги ўзгарган, шунинг оқибатида уларнинг иккаласи СССР гражданлигини олган ёки иккаласи СССР гражданлигидан чиққан тақдирда уларнинг 14 ёшга етмаган болалари гражданлиги ҳам шунга мувофиқ равишда ўзгаради.

21-МОДДА. **Отаси ёки онаси СССР гражданлигини олган тақдирда болаларнинг СССР гражданлигини олиши.**

Башарти, ота-онасидан бири СССР гражданлигини олган бўлса, иккинчиси эса чет эл гражданлигича қолаверса, СССР гражданлигини олган отаси ёки онасининг илтимосномасига биноан бола СССР гражданлигини олиши мумкин.

Башарти, ота-онасидан бири СССР гражданлигини олган бўлса, иккинчиси эса гражданлиги бўлмаган шахслигича қолаверса, СССР территориясида истиқомат қилувчи бола СССР граждани бўлиб қолади.

Башарти, она-онасидан бири СССР гражданлигини олган бўлса, иккинчиси эса гражданлиги бўлмаган шахслигича қолаверса, СССР ташқарисида истиқомат қилувчи бола СССР гражданлигини олган отаси ёки онасининг илтимосномасига биноан СССР гражданлигини олиши мумкин.

22-МОДДА. **Отаси ёки онаси СССР гражданлигидан чиққан тақдирда, болаларнинг СССР гражданлигини сақлаб қолиши.**

Башарти, ота-онасидан бири СССР гражданлигидан чиқса, иккинчиси эса СССР гражданлигини сақлаб қолса, у ҳолда бола СССР гражданлигини сақлаб қолади.

23-МОДДА. **Фарзандликка олинган болаларнинг СССР гражданлигини олиши.**

Чел эл граждани бўлган ёки гражданлиги бўлмаган бола СССР гражданлари томонидан фарзандликка олинган тақдирда СССР граждани бўлиб қолади.

Бири СССР граждани бўлиб, иккинчиси гражданлиги бўлмаган эр-хотин томонидан фарзандликка олинган чет эл граждани бўлмиш бола СССР граждани бўлиб қолади.

Бири СССР граждани бўлган эр-хотин томонидан фарзандликка олинган гражданлиги бўлмаган бола СССР граждани бўлиб қолади.

Бири СССР граждани бўлган, иккинчи эса чет эл граждани бўлган эр-хотин томонидан фарзандликка олинган чет эл граждани бўлмиш бола фарзандликка олувчиларнинг келишувига биноан СССР граждани бўлиб қолади.

24-МОДДА. **Фарзандликка олинган болаларнинг СССР гражданлигини сақлаб қолиши.**

Чет эл гражданлари томонидан фарзандликка олинган ёки бири СССР граждани, иккинчиси эса чет эл граждани бўлган эр-хотин томонидан фарзандликка олинган СССР граждани бўлмиш бола СССР гражданлигини сақлаб қолади. Фарзандликка олувчиларнинг илтимосномасига биноан бу боланинг СССР гражданлигидан чиқишига СССР Олий Совети Президиуми томонидан рухсат берилиши мумкин. Гражданлиги бўлмаган шахслар томонидан фарзандликка олинган ёки бири СССР граждани, иккинчиси эса гражданлиги бўлмаган эр-хотин томонидан фарзандликка олинган СССР граждани бўлмиш бола СССР гражданлигини сақлаб қолади.

25-МОДДА. **Болаларнинг гражданлигини ўзгартирган тақдирда уларнинг розилигини олиш зарурлиги.**

14 ёшдан 18 ёшгача бўлган болаларнинг ота-онаси гражданлиги ўзгарган тақдирда, шунингдек фарзандликка олинган тақдирда болаларнинг гражданлиги уларнинг ёзма тарзда берилган розилиги билангина ўзгартирилиши мумкин.

V. ГРАЖДАНЛИК МАСАЛАЛАРИГА ОИД АРИЗАЛАР ВА ТАҚДИМНОМАЛАРНИНГ КЎРИБ ЧИҚИЛИШИ

26-МОДДА. **Совет гражданлиги масалалари юзасидан қарорлар қабул қилувчи органлар.**

СССР Олий Совети Президиуми:

Чет элларда истиқомат қилувчи чет эл гражданларининг ва гражданлиги бўлмаган шахсларнинг СССР гражданлигига қабул қилиш тўғрисидаги аризаларига биноан;

СССРда истиқомат қилувчи чет эл гражданларининг ва гражданлиги бўлмаган шахсларнинг СССР гражданлигига қабул қилиш тўғрисидаги аризаларига биноан (агар уларнинг гражданлиги хусусида илгари СССР Олий Совети Президиумининг қарорлари чиқарилган бўлса);

СССР гражданлигини тиклаш тўғрисидаги, СССР гражданлигидан чиқиш ҳақидаги аризаларга биноан, шунингдек СССР гражданлигидан маҳрум қилиш тўғрисидаги тақдимномаларга биноан;

СССР Олий Совети Президиуми ўз муҳокамасига қабул этган совет гражданлиги масалаларига оид бошқа аризаларга биноан қарорлар қабул қилади.

Иттифоқдош республика территориясида доимий истиқомат қилувчи чет эл гражданларининг ва гражданлиги бўлмаган шахсларнинг Иттифоқдош республика гражданлигига ва шу тариқа СССР гражданлигига қабул қилиш тўғрисидаги аризалари юзасидан қарорлар Иттифоқдош республика Олий Совети Президиуми томонидан қабул этилади.

Гражданликни ўзгартириш масалалари юзасидан СССР Олий Совети Президиуми ёки Иттифоқдош республика Олий Совети Президиуми фармонлар чиқаради, гражданлик масалаларига оид илтимосномалар рад этилган тақдирда эса, қарорлар қабул қилади.

Башарти, СССР Олий Совети Президиуми ёки Иттифоқдош республика Олий Совети Президиумининг фармонида бошқа муддат кўрсатилмаган бўлса, фармон чиқарилган кундан бошлаб гражданлик ўзгаради.

27-МОДДА. **Гражданлик масалаларига оид аризалар.**

СССР гражданлиги масалаларига оид аризалар СССР Олий Совети Президиуми ёки тегишли Иттифоқдош республика Олий Совети Президиуми номига берилади.

Чет элда истиқомат қилувчи шахслар аризаларни СССРнинг дипломатия ёки консуллик ваколотхоналари орқали топширадилар.

18 ёшга етмаган шахсларнинг гражданлиги масалаларига оид аризалар уларнинг қонуний вакиллари томонидан берилади.

28-МОДДА. **Гражданлик масалаларига оид аризалар ва тақдимномаларни кўриб чиқиш тартиби.**

Гражданлик масалаларига оид аризалар ва тақдимномаларни кўриб чиқиш, шу масалаларга оид материалларни тайёрлаш ва расмийлаштириш, шунингдек СССР гражданлигига мансубликни белгилаш тартиби СССР Олий Совети Президиуми томонидан, Иттифоқдош республика ихтиёрига берилган гражданлик масалаларига оид ана шу ишлар тартиби Иттифоқдош республика Олий Совети Президиуми томонидан белгиланади.

VI. ХАЛҚАРО ШАРТНОМАЛАР

29-МОДДА. **Халқаро шартномаларнинг қўлланилиши.**

Башарти СССР қатнашаётган халқаро шартномаларда ушбу қонунда баён этилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1978 йил 1 декабрь.

Депутат В. И. ТЕРЕБИЛОВ нутқи

(ҚЎҚОН САЙЛОВ ОКРУГИ, ЎЗБЕКИСТОН СССР)

Ҳурматли депутат ўртоқлар! СССРнинг Асосий Қонуни — Конституцияда давлатнинг социал, сиёсий, иқтисодий моҳияти, бошқариш системаси ва структураси баён қилиб берилади, шунингдек гражданларнинг асосий ҳуқуқлари ва бурчлари эълон этилади. Гражданлик тўғрисидаги Қонун СССР Конституциясининг мантиқий давоми бўлиб, унда давлат қандай шахсларни ўз гражданлари деб таниши, ким ва қандай қилиб гражданлик олиши, гражданликдан ким ва қандай қилиб маҳрум бўлиши белгилаб берилади. Бу Қонунда давлат ўз гражданлари деб таниган шахслар қаерда бўлмасинлар уларга ҳомийлик қилиши ва уларни ҳимоя қилишини ҳам эълон этади.

Мамлакатимизда 1917 йилнинг октябридаёқ табақаларни йўқотиш тўғрисида Декрет қабул қилинган эди ва Россиянинг ҳамма аҳолиси учун Россия Республикасининг граждани деган ягона ном белгиланганди. Бу — жуда катта сиёсий аҳамиятга молик актдир, у Россиянинг ишчилари ва деҳқонлари энди ҳуқуқсиз фуқаролар эмас, яна бир бор таъкидлаб айтаманки, «...Бутун Россия ва бошқа, ва бошқа жойларнинг мустабид, буюк император ҳазрати олийларининг...» фуқаролари эмас, балки янги Совет давлатининг тенг ҳуқуқли гражданлари бўлганликларини билдирарди.

Табақаларни йўқотиш тўғрисидаги Декрет, гражданликнинг асосий масалалари ҳал этиб берилган бошқа актлар мамлакатимиз ҳаётида катта роль ўйнади. 1938 йилда, ўшандан икки йил аввал СССР Конституцияси қабул этилиши муносабати билан гражданлик тўғрисидаги ҳозир амалда бўлган Қонун қабул қилинган эди.

Орадан 40 йил ўтди. Давлатимиз ўз тараққиётининг яна бир поғонасига кўтарилди. СССРнинг янги Конституцияси қабул қилинди ва унинг мантиқий давоми, ҳуқуқий давоми қабул қилинди — СССР Олий Советининг шу сессиясига гражданлик тўғрисидаги янги Қонун лойиҳаси киритилди. Бу лойиҳа бошқа масалалардан ташқари, кейинги вақтларда шу соҳада рўй берган янги, муҳим ҳолларнинг ҳаммасини ўз ичига олади.

Муҳокама этилаётган лойиҳанинг моҳияти тўғрисида бир неча сўз айтмоқчиман. СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари Василий Васильевич Кузнецов қилган ўз докладида лойиҳанинг асосий моддаларига аниқ ва объектив баҳо берди, биз бунга тамомила қўшиламиз, шунинг учун ҳам ғоятда қисқа, лекин принципиал мулоҳазаларни баён этиш билан чекланишга рухсат бергайсиз.

Биринчи. Докладда айтилганки, муҳокама этилаётган қонун лойиҳаси СССР Конституциясига тўла-тўкис мувофиқдир. Бу тўғри ва шундай бўлиши ғоятда муҳим. Шу билан бирга, докладда айтилган фикрни давом эттириб, ушбу Қонун лойиҳасининг ҳамма моддалари Совет Иттифоқи тегишли халқаро шартномалар, битимлар ва конвенцияларни имзолаб, ўз зиммасига олган мажбуриятларга ҳам тўла-тўкис мувофиқдир, деб таъкидлашни истардим. Масалан, энг муҳим халқаро ҳуқуқий ҳужжатлардан бири — инсон ҳуқуқлари умумий декларациясида: «Ҳамма кишилар эркин ва қадр-қиммати ҳамда ҳуқуқи жиҳатидан тенг бўлиб туғиладилар», дейилади. Ва яна: «Ҳар бир инсон гражданлик ҳуқуқига эга», дейилади. Совет Иттифоқи ҳам имзолаган инсон ҳуқуқлари умумий декларациясидаги мана шу моддалар ғоятда муҳим ва ғоятда инсонпарвар моддалардир.

Муҳокама этилаётган лойиҳанинг 10-моддаси ҳам айни мана шу руҳда ифодаланганлиги ва у СССР гражданлигини олиш учун ҳар томонлама асосларни белгилайди, деб мамнуният билан айта оламиз. Унда туғилишига кўра гражданликни олиш натижасида, халқаро шартномаларда ва шу сингариларда кўзда тутилган асосларга мувофиқ СССР гражданлигини олиш имконияти тўғрисида гапирилади, яъни бизнинг қонунимиз Совет Иттифоқидаги ҳар бир кишини гражданлик олиш учун реал ҳуқуққа эга қилувчи ҳамма шароитларни яратиб беради.

Инсон ҳуқуқлари умумий декларациясида «Ҳеч ким ўз гражданлигидан ўзбошимчалик билан маҳрум этилиши ёки ўз гражданлигини ўзгартириш ҳуқуқидан маҳрум этилиши мумкин эмас», деган модда ҳам бор. Бу модда лойиҳамизнинг 17 ва 18-моддалари текстларига тўла мувофиқ келадики, уларда гражданликдан чиқиш ва гражданликдан маҳрум этиш ҳоллари учун ҳуқуқий асослар аниқ белгилаб берилган.

Гражданликдан чиқиш масаласи айрим мансабдор шахслар томонидан ҳал қилинаётган баъзи Ғарбий мамлакатлардан фарқли равишда ушбу муҳокама қилинаётган Қонун лойиҳасида бу масала юзасидан қарор коллегиал тарзда ва давлат ҳокимиятининг СССР Олий Совети Президиуми сингари олий органи томонидан қабул қилинади, деб белгиланган. Бу эса шу ғоят муҳим масалани ҳал этишнинг қонуний бўлишини яна мустаҳкам гарантиялайди.

Бошқа бир халқаро ҳужжатни, Совет Иттифоқи ратификация қилган гражданлик ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисидаги шартномани кўздан кечирайлик. Шу шартноманинг 24-моддасида «Ҳар бир бола сира камситилмаган ҳолда... оила, жамият ва давлат томонидан унинг мавқеи талаб қиладиган ҳимоя тадбирларини олиш ҳуқуқига эгадир» ва «Ҳар бир бола гражданликни олиш ҳуқуқига эгадир» деб ёзилган. Бу принципларнинг амалга оширилиши муҳокама қилинаётган лойиҳанинг 12, 13, 14, 21-моддаларида тўла равишда ўз ифодасини топган. Бу моддаларда боланинг гражданлигини белгилашнинг ҳамма эҳтимол тутилган ҳоллари назарга олинган ва мазкур моддалардаги барча қоидалар болаларнинг гражданлик ҳуқуқлари тўғрисида ғамхўрлик билан суғорилган.

1957 йилда «Эрли аёлнинг гражданлиги тўғрисида халқаро шартнома» қабул қилинган эди. Бу шартномани ҳам Совет Иттифоқи ратификация қилди. Муҳокама қилинаётган лойиҳанинг 4-моддаси мазкур шартномага тамомила мувофиқдир: «Эр ёки хотиннинг СССР гражданлигини олиши ёки ундан маҳрум бўлиши хотин ёки эрнинг гражданлигини ўзгартиришга сабаб бўлмайди» — бу ҳар бир эр ва хотиннинг тўла мустақиллигини таъминловчи муҳим гарантиядир.

Лойиҳани таҳлил этишни давом эттириш мумкин эди, лекин юқорида айтилганларнинг ўзи бу гал гражданлик тўғрисидаги Қонунни тузишда Совет Иттифоқи ўзининг халқаро ҳуқуқий мажбуриятларини аниқ ва изчиллик билан бажармоқда, деб тасдиқлаш имкониятини беради.

Иккинчидан. Гражданлиги бўлмаган шахсларнинг ҳуқуқий ҳолати қонун билан ҳал этилганлиги, бизнинг фикримизча, анча муҳим, принципиал аҳамиятга эгадир. Бу тўғрида муҳокама қилинаётган лойиҳанинг 9-моддасида айтиб ўтилган.

Совет Иттифоқи территориясида ҳар хил сабаблар билан Совет Иттифоқи граждани бўлмаган ва ўзининг бошқа давлат гражданлигига мансуб эканлигини исбот эта олмайдиган шахслар ҳам ҳақиқатан истиқомат қилади. Бундай шахслар жуда оз, улар эҳтимолки, мамлакатимиз аҳолисининг ақалли 1 процентини ҳам ташкил қилмайди, деб айтишлари мумкин. Бу тўғри. Лекин бизнинг давлатимиз аҳолининг шу қисми тўғрисида ҳам тегишинча ғамхўрлик қилмоқда, чунки бу ички проблемагина эмас, балки, шунингдек Бирлашган Миллатлар Ташкилоти муассасалари кўп шуғулланаётган халқаро проблема ҳамдир.

Шу муносабат билан 1961 йилдаёқ Бирлашган Миллатлар Ташкилоти доирасида «Гражданлиги бўлмаслигини камайтириш тўғрисида битим» тузилган эди. Шу битимда жумладан ҳар бир давлат ўз территориясида туғилган ҳар бир шахсга ўз гражданлигини бериши мажбурий эканлиги, акс ҳолда бу апатрид, яъни ватансиз шахс бўлиши мумкинлиги айтиб ўтилган.

Совет Иттифоқи мазкур битимда баъзи камситувчи моддалар борлигини назарда тутиб уни имзоламади. Аммо битимнинг гражданлиги бўлмаслигини камайтиришга қаратилганлигининг ўзи бизнинг шу проблемага нисбатан қарашимизга мувофиқ келади ва шунинг учун ҳам лойиҳанинг 13-моддасида «Гражданлиги бўлмаган, СССРда доимий истиқомат қиладиган шахсларнинг СССР территориясида туғилган фарзанди СССР гражданидир», деб уқтириб ўтилади.

Бу модда янги ва жуда инсонпарвар норма бўлиб, мамлакатимизда гражданлиги бўлмаган шахсларни камайтиришга имкон беради ва бу мен юқорида айтиб ўтган Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳужжатларининг руҳига мос бўлиб тушади.

Ва учинчидан. Лойиҳанинг 1-моддаси қонунимиз лойиҳасининг инсонпарвар ва демократик руҳда эканлигини равшан исбот этади. Мазкур моддада, жумладан СССР гражданлиги, гражданлик қайси асосларга биноан олинганидан қатъи назар, барча совет гражданлари учун тенгдир, деб айтилган. Демак, Совет Иттифоқи гражданлигига қабул қилинган шахс дарҳол туғилишига кўра СССР граждани бўлган ҳамма шахслар сингари барча ҳуқуқлардан реал равишда ва тўла ҳажмда фойдаланади.

Лойиҳамиздаги шу қоидани баъзи Ғарб давлатларининг қонунлари билан таққослаб кўрар эканмиз, бизнинг қонунимиз объектив эканлигига дарҳол ишонч ҳосил қилиш мумкин. Баъзи капиталистик мамлакатларда гражданликка қабул қилинган шахслар кўпинча амалда меҳнат, турар-жой, билим олиш шартлари масалаларида камситишга дучор бўлмоқдалар (чунончи Қўшма Штатларда, Лотин Америкаси, Пуэрто-Рикода туғилган гражданлар). Ғарбда шундай шахслар учун баъзан расмий-ҳуқуқий чеклаш ҳам мавжуддир. Шу Қўшма Штатларнинг ўзида конгрессга сайланиш учун камида етти ёки тўққиз йил мобайнида Америка гражданлигига эга бўлиш талаб қилинади; Францияда гражданликка қабул қилинган шахслар беш йилгача давлатнинг ҳақ тўланадиган лавозимларига тайинланиши мумкин эмас ва ҳоказо.

Бундай чеклашлар биз учун мақбул эмас. Бизнинг давлатимиз ўз гражданларини тенг ҳуқуқли ва ярим тенг ҳуқуқли гражданларга бўлинишини рад этади. Модомики, сен Совет Иттифоқи граждани эвансан, демак сен барча совет гражданлари фойдаланадиган ҳамма ҳуқуқлардан фойдаланасан.

Депутат ўртоқлар! Бугун биз муҳокама қилаётган Қонун лойиҳасини ўртоқ Леонид Ильич Брежнев СССР Олий Советининг VII сессиясида сўзлаган нутқида СССРнинг янги Конституциясидан келиб чиқадиган жуда муҳим ҳуқуқий актлардан бири, деб айтган эди. Менинг фикримча, ушбу лойиҳанинг сиёсий ва ҳуқуқий мазмуни унинг олдига қўйилган талабларга тамомила мос бўлиб тушади, шунинг учун ҳам сўзга чиққан бошқа ўртоқларни қувватлаб лойиҳани маъқуллашни ва уни СССР қонуни сифатида тасдиқлашни таклиф қиламан.

СССР ПАРЛАМЕНТ ГРУППАСИНИНГ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИ

1 декабрь куни Кремлда А. П. Шитиков раислигида СССР Парламент группасининг умумий йиғилиши бўлди. Парламентлараро иттифоқнинг Боннда ўтказилган 65-конференцияси ишида СССР Парламент группаси делегациясининг иштироки тўғрисида шу делегация раҳбари В. П. Рубеннинг ҳисоботи тингланди.

СССР Парламент группасининг аъзолари делегациянинг конференциядаги ишини маъқулладилар.

ТУРКИЯ ҲАРБИЙ КЕМАЛАРИНИНГ СССРГА ВИЗИТИ

Келишиб олинганига мувофиқ вице-адмирал Д. Тўқтамиш қўмондонлигидаги «Гайрет» ва «Пейк» эскадра миноносецларидан иборат Туркия ҳарбий кемалари отряди расмий дўстона жавоб визити билан шу йил 5 декабрдан 8 декабргача Одесса портида бўлади.

АНОР ЕТИШТИРАДИГАН СОВХОЗ

Сурхондарё областидаги Сариосиё районида Ўзбекистонда биринчи марта анор етиштиришга ихтисослашган «Дашнобод» совхози барпо этилди. Бу хўжаликка ўзининг анор боғлари билан азалдан шуҳрат қозонган жойнинг номи берилди. Бу ерда етиштирилаётган мевалар катталиги, мазали бўлиши билан ажралиб туради, уларни бемалол ташиш ва узоқ вақт сақлаш мумкин. «Партия XXIII съезди» колхози негизида ташкил қилинган совхознинг анорзорлари 500 гектардан ошиб кетди. Келгусида эса анорзорларни икки ярим баравар кўпайтириш мўлжалланмоқда.

Сурхон-Шеробод водийсидаги бошқа районларда ҳам анорзорларни кенгайтириш режалаштирилмоқда. Бу водий мамлакатда қимматли субтропик мевалар етиштирадиган энг йирик ўлкага айланади. (ЎзТАГ)

ЯНГИ ТЕПЛИЦА КОМБИНАТИ

Қорақалпоғистон Автоном Республикасида аҳолини ёзинқишин сабзавот билан таъминлаш борасида бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда.

Сабзавотчиликка ихтисослаштирилган «Нукус» совхозида бошланган теплица комбинати қурилишининг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. Унинг дастлабки майдонларига помидор, бодринг ва бошқа сабзавот экинлари экилди. У. Емберганов, О. Давлетбоев раҳбарлик қилаётган бригадалар сабзавот экиш ва уни парвариш қилиш ишларини қизғин олиб бормоқдалар.

Комбинатнинг иккинчи навбати қурилиши шу йил охирида, учинчи навбати эса 1979 йилнинг биринчи ярмида битказилади. 6 гектарли майдонни эгаллайдиган комбинат батамом қурилиб битказилгач, ҳар йили 1 минг 139 тонна сабзавот етказиб берадиган бўлади.

Яқин келажакда Хўжайли, Қўнғирот ва бошқа районларда ҳам ана шундай теплица комбинатлари қурила бошланади.

Теплица комбинати қурилишини «Узсельспецстрой» трестига қарашли 33- махсус механизациялашган кўчма колонна коллективи олиб бормоқда.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

СЎНГГИ ЧАНОҚ

Воҳид ЗОҲИДОВ.

Ўзбекистонимизнинг «оқ олтин» хирмони 5 миллион 400 минг тоннадан ошиб кетди. Навбат — сўнгги довонга — 5,5 миллион тонналик чўққини эгаллашга. Бу довонни забт этиш учун олтин қўлли азаматлар не-не машаққатлар билан етиштирилган ҳосилнинг сўнгги чаноқларини йиғиб олишлари керак бўлади. Шу сатрларни қоғозга тушираётиб, кузнинг илк кунлари хотирамда жонланиб кетди. Ўшанда Бухорони айланиб юриб, Лабиҳовуз ёнидаги чойхонага келганимизда чой ичиб ўтирган бир гуруҳ нуроний кексалар бизни ҳузурларига таклиф қилишди. Чароқлаган қуёш бутун атрофни, ҳаммани ўзининг жуда ёрқин ва майин ёғдуси билан эркалашда эди. Суҳбат қизиб, анчагина вақт ўлтириб қолдик. Жуда кўп, жуда антиқа ва жуда фойдали доно сўзлар айтишди ҳамсуҳбатларимиз. Буларни умумлаштирсак, шу келиб чиқади:

— Шундай қадимий, бой маданиятли ва шундай мўъжизали ҳозирги Бухорони яратган, республикамизнинг барча шундай ажойиб шаҳар ва қишлоқларини бунёд этган халқимизнинг қўлидан келмайдиган нарса йўқ. Унинг ҳайратланарли истеъдоди шу қадар зўр! Яна денг, Совет инқилоби оқибатида зулмат ва зулмдан, Амир азоблари ва хон хунрезликларидан, даҳшатли ришта балоси ва бой зуғумидан, қуллик ва қашшоқлик исканжасидан қутилган халқимиз қудрати ҳамда қобилияти мислсиз даражада ошиб кетган. Унинг зиммасига юклатилган барча вазифалар албатта бундан кейин ҳам адо этилади, жумладан, бу йилги пахта довони ҳам албатта ошилади...

Доно кексалар янглишмадилар: биринчи бўлиб Қашқадарё, Бухоро, Наманган, Жиззах ва Андижон областлари бажарди, қолганлари ҳам маррага яқинлашмоқдалар...

Мана, айниқса ҳозир халқимиз баҳодирлиги янада рўйи-рост намоён бўлмоқда.

Ахир, қор, ёмғир ва изғирин фасли яқинлардан бошлаб бутун қаҳри-ғазаби, бутун қудрати ва ғанимлиги билан ёпирилди далаларимизга, шаҳарлар, қишлоқларимизга, «оқ олтин» ва одамларимизга, мўлжал ва мақсадларимизга қарши ҳаракат қилгандай бўлиб. Шундай пайтларда халқимиз шу қор ва ёмғир, шу қаҳр ва қудрат билан қаҳрамонона жанг қилмоқда, ҳар бир кўсак ва хирмон учун жанг қилмоқда, қолаверса, шу жанг машаққатлари ва ҳордиқ азоблари билан ҳам жанг қилмоқда, олишмоқда. Энг муҳими — енгмоқда, ғалаба ортидан ғалаба қучмоқда. Охирги маррага оз қолди. Аммо қанча оз қолгани сари жанг шунча шиддатли тус олмоқда, аҳвол қийинлашмоқда. Яна шуниси ҳам борки, бу жанг ортидан бутун бепоён мамлакат, барча қардош халқлар кеча-ю кундуз кузатиб бормоқда, ҳа, уларнинг меҳрибон қалби, қулоғи ва нигоҳи бизларга қаратилган, биз пахтакорларга тикилган...

Вазият шу кунларда чиндан-да жуда жиддийлашди. Маррага оз қолган бўлса-да, куз тақдиди, қор қаҳри, ёмғир тазйиқи, изғирин азоби соат сайин зўраймоқда, йил бўйи тўкилган тердан унган «оқ олтин» — пахтамиз қолдиқлари чаноқларда қалтираб, ҳар сония мададкорларни кутмоқда, қор қўйнида, ёмғир ва совуқ чангалида ёки лойга кўмилган ҳолда нобуд бўлиш хавфида.

Ҳа, ёз иши — яратиш, куз иши — аввалда пишириш, охирида емириш. Мана, ҳозир у тўнини тескари кийиб олган, юқорида айтганимиздек, бутун қаҳри билан ташланган, бутун кучқудрати билан киришган ўша охирги ишига. Энди, яъни, куз охирларига келиб ҳам «Об-ҳавонинг ноқулайликлари сабабли...» деган баҳона сўзларни ишлатиш ва шу билан имиллашларни оқлашга уриниш яхши эмас. Ахир, куз ёз эмас, у табиатан ўзи «об-ҳавоси ноқулай...» фаслдир. Ахир, шуни ҳам ҳисобга олиб бўлса керак, аксар областлар, юзлаб колхозлар, совхозлар ўз вақтида дўндириб довон ошдилар-ку!.. Нега ортда қолганлар бор, нега улар ўзларини куз ихтиёрига бериб, оқсамоқдалар, нега далаларда қолган дурларнинг ҳаммасини йиғиб олишга уринмай, емирилишига йўл қўяйлик! Нега?!

Шуниси ҳам бор: нега бошқалар йил—ўн икки ой тиним билмай тер тўксин ва биз учун ҳам фаровонлик омилини яратсин-да, охирида баъзиларимиз бир чеккада индамай, томошабиндай турайлик? Тўғрисини ва очиғини айтаман (ҳозир шундай пайт!): бу — инсофдан эмас, инсоф иши эмас! «Пахтазор — мардлар майдони» деб бекорга айтилмаган!..

...Асосий гап даладаги бойликдагина эмас.

Пахтакор меҳнати романтикасини айтамиз, пахтакор меҳнати муқаддасдир, бу меҳнатнинг таги роҳат ва охири саодатдир, деймиз. Бу жуда тўғри. Аммо шу тагига, шу охирига етгунча меҳнат аҳли ўз бошидан нималарни кечирмайди! Ҳа, асосий гап ҳозирги даладаги шу меҳнат маҳсули қолдиқларидагина эмас. Шу меҳнатнинг ўзида ҳамдир, шу меҳнатни, шу меҳнат аҳлини ардоқлашда ҳамдир, шу меҳнатнинг бир неча кун эмас, бир неча ой эмас, йил — ўн икки ой мобайнида эрта тонгдан то кеч тунга қадар давом этадиган машаққатлари ва қийинчиликларида ҳамдир, аввало шуни эътиборга олишда ҳамдир! Бинобарин, шу меҳнат аҳли, шу меҳнат беҳад буюк ҳурмат ва муҳаббатга сазовор эканлигини унутмасликда ҳамдир...

Яна такрор айтаман: чигитни пахтага айлантиргунча, пахтани йиғиб хирмонга уйгунча, шундан кейиноқ келаси йил тайёргарлиги ва тадоригини кўргунча деҳқон нималарни бошдан кечирмайди, қандай тўсиқларга дуч келмайди, қанчадан-қанча ажойиб орзу ва интилишларда бўлмайди! Буларнинг ҳаммаси йил бўйи, у қишдан бу қишгача, тўрт фасл ичида деярли ҳар соат, ҳар сония, ҳар ерда деҳқон фикру хаёлини, ҳаётини банд қилиб, қоплаб олган бўлади, тинчлик бермайди.

Демак, даладаги ҳосилнинг ҳаммасини териб олиш шу деҳқонга, унинг меҳнатига кўрсатилган улкан ҳурмат ва муҳаббат ифодаси ҳам бўлади... Қадрдон ўртоқ Леонид Ильич Брежнев узининг ажойиб янги асари — «Қўриқ»да деҳқонга, деҳқон меҳнатига, бу меҳнат маҳсулига ниҳоят даражада катта ҳурмат ва муҳаббат билан қараши, эъзозлаши, бошқаларни ҳам шунга чақириши асло бежиз эмас, албатта. Айниқса, аҳвол жиддий пайтларда унинг ҳурмат ва муҳаббати жуда кучайиб кетади, алоҳида зўр маъно ва қудрат касб этади.

Мана, чунончи у, асар аввалидаёқ нима дейди:

«Бугунги кунда ҳам Кремлдаги иш столим кўкламги экишнинг бориши ҳақидаги, экинларнинг аҳволи тўғрисидаги, йиғим-теримнинг суръатлари ҳақидаги мунтазам маълумотлар билан тўла. Эски одатимга кўра, ўзим мамлакатнинг турли зоналарига қўнғироқ қиламан, Кубань, Днепр бўйи, Молдавия, Поволжье, Сибирдаги ўртоқларнинг овозини эшитгандаёқ ғалланинг аҳволи қандайлигини билиб оламан. Айтайлик, қўриқда 15 июнгача ёмғир ёғмаган бўлса, ҳосилдан бир неча центнерини чегириб ташлашга тўғри келишини тушунаман. Мабодо ойнинг охиригача ҳам ёғингарчилик бўлмаса, яна чегириш керак бўлади... Шундай дақиқаларда деразадан Москвага нигоҳ ташлайсан киши. Кўз олдингда бепоён қўриқ далалари, комбайнчилар, агрономлар, райком ходимларининг ташвишли чеҳралари ўтади. Мана шу қадрдон кишилардан узоқда бўлсам ҳам ўзимни яна уларнинг ёнида ҳис этаман».

Бу йил бевақт табиат инжиқликлари кўрилган бизда ҳам ҳозир жиддий ва долзарб пайт. Биз ҳам эртаю кеч фикри-хаёли, меҳри-муҳаббати ва мададкорлик ҳиссиёти далада, умуман меҳнат аҳлида, халқ ризқ-рўзида бўлган ўртоқ Леонид Ильич Брежневни ўз ёнимизда тургандек ҳис қилмоқдамиз. Демак, ишимиз охири ҳам албатта ўнгидан келади...

Бунинг учун бутун имкониятлардан тўла фойдаланмоқ лозим.

Ҳа, бир йил ва бир олам меҳнат қилиб етиштирган пахтамизнинг бир қисми куз охирига келиб таҳдид, хавф остида қолган ҳозирги масъулиятли дамларда бонг урмай илож йўқ.

— Қишлоқ ва шаҳарлардаги ҳамма азиз ҳамюртлар! Аҳволни яхшилаб тушунинглар, оёқ устига турмаган, бел боғламаган, мурувват қоидаси ва ватансеварлик аҳдини бажармаган, яъни далага чиқиб олтин чаноқларни ҳалокатдан қутқариб қолишга улуш қўшмаган ва жуда яқин қолган маррага жуда зарур охирги бир неча одимни отмаган биронта ҳам қўлидан иш келадиган одам қолмасин!

Ҳамма ўз инсоний вазифасини адо этишга, ўз граждалик бурчини бажаришга йўл олсин!

Ардоқли пахта ва азиз пахтакорлар! Айниқса шу кунларда биз маданият аҳллари, олим ва ёзувчилар, хонанда ва созандалар, мўйқалам соҳиблари ва талабалар, сиз билан биргамиз, фикр-зикримиз сизларда, сизларга мададкормиз, кўмакдошликни кучайтиришга бел боғлаганмиз, ажойиб анъаналарга содиқмиз.

...Ўз фаолияти маъносини, мақсадини ҳаёт ва халқ билан чамбарчас боғлиқликда кўрган ижодкорнинг ҳаёт ҳақиқати ва замон зарурати ила яратилган, ҳаёт талабларига ҳозиржавоблик характерига эга бўлган, халқ ва Ватан манфаатлари ҳақидаги ғамхўрлик ифодаси ҳисобланган юксак бадиий мисралари ҳамиша, йиллар, ҳатто асрлар ўтгандан кейин ҳам худди бугун ва бугун учун ёзилгандай бўлаверади, бизга ҳамдамлик ва ҳамдардлик қилиб, ҳамфикрлик ва ҳамкорлик вазифасини ўтайверади...

Шу боисдан аллома пахтакор шоир Ғафур Ғуломнинг қуйидаги қуйма сўзлари дарҳол ёдимга келиб қолганлиги асло тасодифий эмас, албатта:

Икки юз минг йил агар
шеър ёзсам пахтага,
Сўзим адо бўлмайди,
бу ўзбеклик номаси...
Кўзларимга оқ тушсин,
асло ризо бўлмайман,
Агар ерда чирнса бир
чигитнинг донаси...
Анқимоқда улуғ байрам
кунларининг атири,
Эл-юрт учун биздан совға
пахта бўлур азиз дўст.

Келинг, азиз дўстлар, кўзимизга кўринаётган катта довонни ошиш учун сўнгги чаноқларни ҳам териб олайлик.

ИДЕОЛОГИЯ ИШИ ХРОНИКАСИ

● **ПАХТАКОР** (Жиззах области).

Қўриқ ерда меҳнат қилаётган ёшлар Мирзачўлнинг биринчи чўлқуварлари билан, партия ва меҳнат ветеранлари билан учрашдилар. Учрашувни район партия комитети ҳузуридаги ёш коммунистлар билан ишлаш совети уюштирди.

Учрашув қатнашчилари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Қўриқ» китобига зўр эътибор бердилар. Учрашувда сўзга чиққанлар Леонид Ильичнинг хотиралари ёш коммунистларни, барча совет кишиларини кураш ва ғалаба қилишга ўргатади, деб таъкидладилар.

● **МАНҒИТ** (Қорақалпоғистон АССР).

Манғит маданият уйининг маданий-агитация бригадаси ўзининг янги программаларини «Пахтакор» деб атади. Улар бу программа билан Амударё районидаги хўжаликларга жўнаб кетишди. Бригада лекторлари дала шийпонларида, фермаларда, устахоналарда КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил ноябрь Пленуми тўғрисида, Л. И. Брежневнинг «Қўриқ» китоби ҳақида суҳбатлар ўтказадилар. Бадиий ҳаваскорлар илғор пахтакорлар ҳақида янги қўшиқ ва рақслар тайёрладилар.

(ЎзТАГ).

ЖИЗЗАХ ҚЎРИҚ ЕРЛАРИДА АДАБИЙ ПОСТ

«Звезда Востока» журнали қўриқ Жиззах областида тузган адабий пост Юлиус Фучик номли совхозда бўлиб ўтган жамоатчилик кенгашининг мажлиси билан ўз фаолиятини бошлади. Ёзувчилар, журналистлар қишлоқ хўжалик илғорлари билан, ана шу янги ерларга биринчи бўлиб келган кишилар билан биргаликда янги ерларни ўзлаштирувчиларга бағишланган мавзуларни муҳокама қилдилар, янги очерклар, повестлар ва ҳикояларнинг қаҳрамонларини белгиладилар. Бу йил ҳар гектар ердан 41 центнердан хирмон кўтарган пахтачилик бригадасининг бошлиғи Ю. Усмонов, 170 тонна «оқ олтин» терган механизатор Ғ. Хўжаев, совхоз директори С. Усмонов жамоатчилик кенгашининг мажлисида сўзга чиқиб, адабий пост қатнашчиларига чўлқуварларнинг ишлари, режалари, фикр-ўйлари, ташвишлари ҳақида гапириб бердилар.

Қўриқ областида янги йирик пахтачилик районини барпо этиш тўғрисидаги партия қарорлари шу областда қандай бажарилаётганлиги ҳақида ўқувчиларга кенг ахборот бериб туриш — «Звезда Востока» журнали адабий постининг вазифасидир. Бу пост адибларнинг ижодини ҳаёт билан янада кўпроқ яқинлаштиришга ёрдам беради, қаламкашларга замондошимиз, янги ерларни биринчи бўлиб ўзлаштирувчи кишилар образини тўлароқ очиб берадиган янги мавзуларни кўрсатиб беради.

(ЎзТАГ).

Беш йиллик зарбдор қурилишлари—«Совет Ўзбекистони» назоратида

ЖАЙХУН ЖИЛОВЛАНАДИГАН ЖОЙДА

Бебош, беқарорлиги учунми, ўтмишда Амуни, «телба дарё» деб аташган. Гоҳ тошқин ва дагиш қирғоғини ўпириб, юртни хароба қилар, гоҳ сувсизликдан экинлар қовжираб, деҳқон ризқрўзидан ажраларди. Унинг шўхлиги, ўжарлиги қимматга тушган даврлар ҳали унутилгани йўқ.

Замон бахш этган қудрат туфайли инсон асов Жайхунни жиловлайдиган асрий орзу рўёбга чиқадиган вақт яқин қолди. Дарёнинг йўли одамлар етаклаган томонга бурилади. Катта сунъий денгиз — 7.8 миллиард куб метр об-ҳаётни ўз бағрига тўплаган сув омборининг олтин калити ҳазрати инсон қўлида бўлади.

Дарё тўсилиб, сув янги издан оқадиган муҳлат аниқ: 1979 йилнинг сентябри! Шу вақтга бориб тўғон, чап ва ўнг қирғоқ каналлар, сув ўтказгич ва бошқа гидроиншоотлар қурилиши поёнига етади. Дарё тўсилгач, сув омборига дастлабки 2.6 миллиард куб метр об-ҳаёт тўпланади. Шундай қилиб, Туямўйин гидроузелининг биринчи навбати ишга туширилади.

Шу кунларда Туямўйин бунёдкорларининг меҳнат ғайрати ҳар қачонгидан жўшқин. Барча объектларда, участкаларда социалистик мусобақа тўлқини кенг қулоч отмоқда, янги ташаббуслар туғиляпти, қайноқ иш жараёни янги қаҳрамонларни яратмоқда.

—Ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг «Қўриқ» эсдаликлари бизни ғоят тўлқинлантириб, ғайратимизга ғайрат қўшди. Бу ерда амалга оширилаётган ишларни қўриқ ердаги жасоратнинг давоми дейиш учун тўла асос бор. Туямўйин гидроузелини қанча тез ишга туширсак, Хоразм воҳасида янги ерларни ўзлаштириш шунча жадаллашади. Коллективимиз Аму тўсиладиган кунгача беш йиллик планни бажаришга бел боғлади,— деди монтажчилар бригадири Сергей Цой.

Дарёни тўсиш шарафи шу воқеа юз берган кунга қадар беш йилликни адо этганларга муяссар бўлади. Азму қарор шундай. Сергей Цой бошчилик қилаётган бригада қурилишнинг юраги — бош иншоотни бунёд этишда меҳнат қилмоқда. Бригада монтажчилари ҳозиргача уч ярим йиллик топшириқни уддаладилар. М. Бадгаев, В. Горя, А. Маҳмудов каби монтажчилар 1979 йилнинг иккинчи квартали ҳисобига ишлаётирлар.

Доимо графикдан ўзиб ишлаш ташаббуси бетончилар орасида кенг қулоч ёйди. Қадам Ражабов, Туроббой Шаропов бошчилигидаги бригадаларнинг бетончилари бош иншоот котлованига бетон ёткизишда мардонавор меҳнат қилиб, йиллик топшириқларини тўққиз ойда адо этишди. Николай Злобин методи асосида ишлаётган 40 коллектив уч йиллик планни ва 1978 йил учун белгиланган топшириқларни муддатдан илгари бажариб, социалистик мусобақада ғолибликни эгалладилар.

В. Андрюшченко ва И. Юсупов бошқараётган қурилиш-монтаж бошқармалари, шунингдек, механизациялашган кўчма колонна ва 20-автомобиль транспорти корхонасининг азаматлари кучи билан беш йилликнинг учинчи, зарбдор йилида жуда катта хажмда ишлар амалга оширилди. Айниқса, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Туямўйин гидроузели қурилишини тезлатиш юзасидан қабул қилган қарори қурилиш ишлари самарадорлиги ва сифатини оширишда ҳаётий муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Ҳозиргача қилинган ишларга бир карра назар ташланса, қурилиш-монтаж ишлари кўлами тинмай кенгайиб бораётганлигини кўриш мумкин. Ёткизилган бетоннинг умумий ҳажми 650 минг куб метрдан ошди. Бош иншоот ва бошқа объектларга ҳар ойда ўрта ҳисобда 20 минг куб метр бетон қуйилмоқда. Қарийб 200 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди.

Қурилишнинг индустриал базаси вужудга келтирилганлиги бинокорлик материалларига бўлган эҳтиёжни узлуксиз, тўлароқ қондириш имконини бермоқда. Ёрдамчи корхоналар комбинати объектларга бетон, арматура, асфальт, тош, ёғоч буюмлар етказиб беришни анча кўпайтирди. Бош иншоотга ва бошқа объектларга ўтган ойларда қарийб 10 минг куб метр йиғма темир-бетон, 20 минг тоннага яқин асфальтбетон, 80 минг куб метрдан кўпроқ сараланган тош етказиб берилди. 1-бетон заводи, Султон Санжар карьери коллективлари эришаётган ютуқлар салмоқлидир. Лекин, темир-бетон буюмлар заводи, асфальт-бетон заводи, ёғочсозлик цехи ҳали ҳам тўла қувватда ишламаётир. Маҳсулотларнинг ассортименти кам, сифати эса талабга жавоб бермайди.

Қурилиш материаллари сифатини яхшилаш юзасидан бир қатор муҳим тадбирлар белгиланди. Махсус лабораторияларда маҳсулотнинг сифати текширилади, синовдан ўтказилади. Малакали инженерлар ва гидротехниклардан иборат техник инспекция тузилган, марказлашган геодезия хизмати йўлга қўйилган. Бу тадбирлар бинокорлик материаллари сифатини яхшилашга самарали ёрдам бераётир.

Дарҳақиқат, гидроиншоот бир неча йилга эмас, узоқ муддатга мўлжаллаб қурилмоқда. Демак, сифат — ишнинг бош мезонидир. Қурувчилар буни чуқур англаб, сифат учун курашда жонкуярлик, ижодий ташаббус кўрсатишяпти. Иқтисодий самараси 620 минг сўмлик 22 та рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий қилинганлиги самарадорлик ва сифатни янада оширишга ёрдам берди.

Туямўйин бунёдкорлари яшаётган Дружба шаҳри қиёфаси ҳам узгариб бораётир. 2-қурилиш-монтаж бошқармаси шаҳар қурилишини қизғин давом эттирмоқда. 100 минг квадрат метр уй-жой майдони, янги мактаб, болалар боғчаси, ҳунар-техника билим юрти, савдо маркази ва умумий овқатланиш тармоқлари фойдаланишга топширилди, сабзавотхона қурилиши яқинда тугалланди. Қурувчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик кучайтирилмоқда.

Кўҳна Жайхун тўсиладиган сарҳад — Тўямўйинда ўттиздан ортиқ миллатнинг вакиллари елкама-елка меҳнат қилишяпти. Заррада қуёш акс этганидек, бу интернационал коллективни ягона мақсад оға-ини, опа-сингил қилиб бирлаштирган. Севимли Ватанимизнинг гуллаб-яшнаши, халқ бахт-саодати йўлида жасорат кўрсатиш, давримизнинг гигант иншоотини тезроқ бунёд қилиш — уларнинг дил муроди, эзгу муддаосидир.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ШАРТНОМА РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛИНДИ

ХАНОЙ, 2 декабрь. (ТАСС). ВСР Миллат мажлисининг доимий комитети Вьетнам Социалистик Республикаси билан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани якдиллик билан маъқуллади ва ратификация қилди, дейилади бу ерда эълон қилинган расмий хабарда.

Комитет мажлиси ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВСР Миллат мажлиси доимий комитетининг раиси Чионг Тинь раислигида ўтди.

Хабарда айтилишича, комитет шартноманинг имзоланиши иккала мамлакат ўртасида марксизм-ленинизм принциплари ва пролетар интернационализми негизида мустаҳкам жанговар бирдамлик ва дўстлик муносабатларини ривожлантиришда янги босқич эканлигини зўр мамнуният билан уқтириб ўтди. Бу шартнома Вьетнам ва Совет Иттифоқи халқларининг орзу-умидлари ва манфаатларига мос бўлиб, ҳар иккала қардош социалистик мамлакат ўртасидаги бирдамликни мустаҳкамлашга ҳисса қўшади, шунингдек БМТ Уставининг мақсад ва вазифаларига ҳамда тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм учун курашаётган халқларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ ЖАКАРТА. Индонезия экономикасида Хитой савдогарлари ҳукмронлик қилмоқдалар. «Мердека» газетасида босилган маълумотларга қараганда, Индонезиянинг барча йирик шаҳарларида, шу жумладан Жакартада ҳам барча савдо корхоналарининг қарийб 85 проценти хитой савдогарлари қўлида. Индонезияда хитойлар, деб таъкидлайди газета, кондитер маҳсулотларидан тортиб, энг янги моделдаги автомобилларгача —ҳамма нарсани сотмоқдалар ва сотиб олмоқдалар. Бундай аҳвол миллий савдо-сотиқни ривожлантиришга салбий таъсир ўтказмоқда.

◆ САН-ХОСЕ. Бу ерда Коста-Рика меҳнаткашлари умумий конфедерациясининг 35 йиллигига бағишланган оммавий митинг бўлди. Бу конфедерация мамлакатдаги энг йирик касаба союз бирлашмасидир. Конфедерациянинг раиси Альваро Монтеро Вега митингда сўзлаган нутқида Коста-Рика меҳнаткашлари умумий конфэдерациясининг мамлакат халқи турмуш ва меҳнат шароитларини яхшилаш учун, Коста-Рикада ишчилар ҳаракатининг бирлиги учун кўп йиллардан буён олиб бораётган кураши тарихи ҳақида гапирди.

◆ АДАН. Бу ерда демократик Яман ишчи касаба союзлари умумий конфедерациясининг 3-съезди ўз ишини давом эттирмоқда. Съезд конфедерация Марказий кенгашининг ҳисобот докладини, конфедерация уставини, шунингдек касаба союзларига ўз хоҳиши билан аъзо бўлиш тўғрисидаги резолюцияни маъқуллади.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ВЕТЕРАНЛАРГА ИЗЗАТ-ИКРОМ

Кладно кўмир ҳавзасидаги «Носек» шахтасида ҳушчақчақлик, байрам кайфияти ҳукм сурмоқда. Шахта коллективи бундан 20 йил муқаддам И. Непил бошчилик қилган собиқ ёшлар бригадасининг 17 ветеранини шарафламоқда. Бу коллектив совет меҳнаткашларидан ибрат олиб, 1958 йил ноябрь ойининг охирларида Чехословакияда биринчи бўлиб, «Социалистик меҳнат қиламиз, социалистик ҳаёт кечирамиз» деган янги мажбурият қабул қилган ва ЧССР ишчилар синфини намуна олишга даъват этган эди. Чехословакияда социалистик меҳнат бригадалари ҳаракати шу тарзда бошланиб кетди.

Эндиликда бу ватанпарварлик ҳаракати ҳақиқатан умумхалқ ҳаракатига айланди. Меҳнаткашлардан 2,5 миллион киши шу ҳаракатга қўшилди. Юз мингга яқин коллектив «Социалистик меҳнат бригадаси» деган юксак номга сазовор бўлди. Улар ЧКП XV съездининг қарорларини амалга ошириш, олтинчи беш йиллик топшириқларини ошириб бажариш учун бошланган мусобақага ҳақли равишда бошчилик қилмоқдалар, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, тайёр маҳсулот сифатини яхшилаш учун муваффақиятли курашмоқдалар.

СОЦИАЛИСТИК ИНТЕГРАЦИЯ АСОСИДА

«Бабольна» қишлоқ хўжалик комбинатида шу машҳур корхонанинг мутахассислари яратган янги серунум сеялкалар синаб кўрилди. Бу сеялкалар маккажўхори, кунгабоқар ва соя экиш учун, шунингдек тупроққа минерал ўғит ва ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларини солиш учун ишлатилади.

Қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқаришни ривожлантириш ҳозирги беш йиллик планнинг муҳим вазифаларидан бири. Венгрияда беш йилликнинг охиригача қишлоқ хўжалик машиналари ва асбоб-ускуналарининг 80 та янги турини ишлаб чиқариш ўзлаштирилади. Шундай қилиб, 1980 йилда қишлоқ хўжалик машиналари парки учун асбоб-ускуналарнинг ярми Чехословакиянинг ўз корхоналарида ишлаб чиқариладиган бўлади.

(ТАСС).

Никарагуада диктатор Сомосанинг жиноятқорона сиёсати туфайли аҳвол тобора қийинлашиб бормоқда. Кўплаб аҳоли ўз юртини ташлаб кетмоқда. **Суратда:** Эстели қочоқлари.

АП—ТАСС телефотоси.

Бўҳтон—империализм қуроли

ХАВФЛИ ЎЙИН

Яқинда Буюк Британияда «Учинчи жаҳон уруши» китоби чоп этилди. Ҳозирги пайтда «эркин дунё»нинг мафкуравий бозорида Ғарб истеъмолчиларига тақдим этилаётган Советларга қарши бозори чаққон моллар орасида бу китоб алоҳида ўрин тутмоқда. Мазкур футурологик «тадқиқот» бир вақтлар Буюк Британия армияси бош штаби бошлиғининг ўринбосари ва НАТОнинг Шимолий Европадаги қўшинлари раҳбарларидан бири бўлган истеъфодаги генерал Жон Хэкетт қаламига мансуб бўлиб, ўз олдига Совет Иттифоқи учинчи жаҳон урушини қай тариқа бошлаши ва энг мукаммал оммавий қирғин қуролини ишлатиши мумкинлигини тасаввур қилишни қўяди.

Китобнинг мазмуни оддий. 1985 йилнинг 4 августида, деб хаёл қилади муаллиф, Совет Иттифоқи тўсатдан НАТОнинг Ғарбий Европа давлатларига ҳужум қилади. Бироқ у дарҳол стратегик муваффақиятга эриша олмай, душманини қўрқитиш мақсадида Англиянинг Бирмингем шаҳрига ядро зарбаси беради. Бунинг натижасида бир неча дақиқа ичида 300 минг киши ўлади, 250 минг киши оғир жароҳатланади. Мана сизга Совет Хиросимаси!

Бироқ, Британия оролларига берилган Совет термоядро зарбасидан вужудга келган манзарани кўриб қон босими кўтарилиб кетган китобхонларни ҳовуридан тушириш учун муаллиф ўз ҳикоясини шундай тугаллайди: СССРнинг муваффақияти вақтинча эди. Учинчи жаҳон уруши узоқ чўзилмади. «Агрессор» қаттиқ зарбага учради. Ҳарбий жиҳатдан анча кучлироқ бўлган Ғарбнинг зарбасига дуч келиб, нойлож таслим бўлди.

Бу китоб устида экс-стратегнинг бир ўзигина бош қотиргани йўқ. Хўш, Советларга қарши бу бўҳтонларни ёзганлар ким? Китоб аннотациясида айтилишича, Ж. Хэкетт бу асарни «ҳарбий, сиёсий ва иқтисодий соҳада анча обрўли кишилар» билан биргаликда ёзган. Бундан ташқари Лондонда чиқадиган «Таймс» газетасининг хабар қилишича, китобни ёзишда муаллифга Буюк Британия мудофаа министрлигидагилар ҳам, НАТО штабидагилар ҳам ёрдам беришди. Демак, бу уйдирмаларни юзага чиқаришда Ғарбнинг расмий доиралари ва ҳарбий идоралари ҳам иштирок этишган. Бундай «деталлар» «Учинчи жаҳон уруши» китоби ўзининг футурологик «топилма»ларини замондошлари билан ўртоқлашмоқчи бўлган истеъфодаги бир зўравоннинг шунчаки адабий машқлари деган тахминдан воз кечишга мажбур этади. Лекин коса тагида ним коса деганларидек, мазкур китобнинг яширин мазмуни шундан иборатки, СССРга, Варшава Шартномаси давлатларига нисбатан ҳарбий устунликкина учинчи жаҳон урушида Ғарбнинг ғалаба қозонишига кафолат беради. Чунки Совет Иттифоқи ва барча социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари гўё учинчи жаҳон урушига интилаётган эмишлар. Бундан хулосанинг ўзи чиқиб турибди: демак Ғарб мамлакатларининг меҳнаткашлари ҳар қандай иштаҳадан тийилиб, кўпроқ солиқ тўлашлари керак. Бу эса ҳарбий харажатларни кўпайтириш ва «агрессор»нинг ҳарбий қудратини қувиб етиш ва ундан ўзиб кетиш имконини беради.

Генерал Хэкеттнинг адабий кашфиёти билан танишган китобхон яна бир эътироз қилиб бўлмайдиган хулосага келиши мумкин. Буни қарангки, чекланган ядро уруши бўлиши турган гап эмиш. Шунинг учун ҳам ер юзидаги кўп сонли тинчлик тарафдорлари ёзаётган ва гапираётган жаҳон термо-ядро ҳалокатидан қўрқишнинг асло ҳожати йўқ. Кескинликни юмшатиш, қуроляроғларни қисқартириш учун курашнинг нима кераги бор, яхшиси «совуқ уруш» йўлига қайтиб, Совет Иттифоқининг «агрессиалигини» жиловлаш керак. Мана нимага олиб боряпти НАТО истеъфодаги генералининг адабий «ўйини»! «Учинчи жаҳон уруши» китобига тақриз ёзаётган Ғарб газеталари уринаётганидек, бу «ўйин»ни унчалик хавфли эмас деб бўлармикан?!

Шуни ҳам унутмаслик кераккки, Шарқдан келаётган учинчи жаҳон уруши шарпаси билан Ғарб аҳлини биринчи бор қўрқитаётганлари йўқ. Эллигинчи йилларнинг бошларидаёқ, АҚШда антикоммунизм авж олдирилган бир пайтда, ашаддий реакционер Д. Маккарти «совет хавфи» дан жар солиб: «учинчи жаҳон уруши русларнинг Сталинграддаги ғалабасидан бошланди», деган эди. Бу сўзлар Американинг «Курьер жорнэл» газетаси мисраларига жуда ҳам мос тушади. Мазкур газета 1943 йили Сталинград жанги ғолибона якунининг АҚШ ҳарбий ва сиёсий доираларига таъсирини шарҳлаб шундай ёзган эди: «Сталинград сабоқлари тушунарли. Лекин бу сабоқни берган ўқитувчи кимларгадир ёқмаяпти. Кўплар русларнинг мардлигига қойил қолишяпти, лекин бу жангда кўрсатилган кўтаринки руҳ, матонат ва букилмас ирода билан бизга тинчлик конференциясида тўқнашишга тўғри келишини ўйлаб даг-даг титрамоқдалар». Мана қачон «эркин дунё» кишиларини чексиз рус қудрати билан қўрқита бошлаган эдилар.

Бу борада Американинг «Колльерс» журнали ҳаддан ошириб юборди. 1951 йилда у ўзининг бутун бир сонини Ғарбнинг Совет Иттифоқи билан бўлажак уруши даҳшатларини тасвирлашга бағишлаб ана шу урушга тайёрланган Ғарбнинг «агрессор» устидан ғалаба қозонгани ҳақида ҳикоя қилган эди.

Шуни ҳам айтиш кераки, «Колльерс» журналининг игвогарлиги ҳам, Ж. Хэкеттнинг «Учинчи жаҳон уруши» китоби ҳам реакционерларнинг Советларга қарши жазаваси қўзиган бир шароитда вужудга келди. Бироқ, мазкур бўҳтономани кенг ташвиқот қилишларига қарамай, китобхон унинг мазмунини тўғри тушуниб олади ва кескинликни юмшатиш душманларининг қармоғига илинмайди, деб ишонгимиз келади.

В. МОРОЗОВ,
АПН шарҳловчиси.

ЎРДАК ФЕРМАСИДА

РЕПОРТАЖ

Кўл бўйидаги бу ерлар яқинларгача ботқоқликдан иборат эди. Қисқа вақт ичида қатор бинолар қад кўтарди. Бу — Қўшкўпир район колхозлараро бўрдоқичилик базасига қарашли ўрдак фермаси. Уни паррандачилик комплекси ҳам дейиш мумкин. Инкубатория-жўжахоналар, ўрдаклар ёшига қараб алоҳида-алоҳида боқиладиган бинолар, улар кезадиган майдонлар, сўзадиган ҳовузлар бор.

— Паррандачиликни етти хазинанинг бири деганлари бежиз эмас. Айниқса тез кўпайишда, ўсиш ва семиришда ўрдакка тенг келадиган парранда бўлмаса керак. Ўрдак бир кунда 80—85 граммгача семирар экан, — деди зоотехник Раҳимбой Машарипов.

Бўрдоқичилик базаси директори Жуманиёз Абдиёзов бу фикрни тасдиқлади:

— Тожикистоннинг Конибодом, Туркманистоннинг Тозабозор районларидаги хўжаликлардан тухум келтириб, жўжа очирила бошланганига бир неча ой бўлди, холос. Ўрдак гўштининг дастлабки тонналари топширилди. 6500 та она ўрдак насл учун қолдирилади. Етти мингта жўжа, беш мингта ўрдак гўшт учун боқиляпти. Анави ўрдаклардан хоҳлаган биттасини тутиб тарозига қўйишингиз мумкин, икки ярим килограммдан кам гўшт бермайди.

— Бу йил қанча ўрдак гўшти етиштирилади! Янги тармоқнинг истиқболи қандай! — сўрадик.

— Ўрдак — гўшт кўпайтиришнинг муҳим резерви. Бу йил 50 тонна ўрдак гўшти етиштириш кўзда тутилмоқда. Янги тармоқнинг келажаги порлоқ. Яқин йилларда ўрдаклар сони 70 минг бошга етказилади. Область хўжаликларига тухум ва она ўрдак етказиб бериш кўзда тутилган. Ўрдак сувда ҳам, қуруқликда ҳам нормал яшаб, тез кўпая олади, — деди Ж. Абдиёзов.

Ўрдакбоқарлар Назира Матниёзова ва унинг қизи Гулнора, веттехник Қурбонбой Абдуллаев, хуллас фермадаги ҳар бир ходим ўз касбига сидқидилдан меҳр қўйиб, ишга енг шимарганлигини кўрдик. Уларнинг мақсади — КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорига жавобан гўштни кўпайтиришга муносиб ҳисса қўшишдан иборат.

З. ФОЗИЛОВ.

Олмалиқ гилам фабрикаси маҳсулоти элимизга манзур бўлмоқда. Бу йил корхонада ўн миллион сўмлик маҳсулот тайёрланади. СУРАТДА: илғор ишчилардан С. Зокирова ва Р. Бердиева.

В. Сироткин фотоси.

ЭСТРАДА — ДАВР САНЪАТИ

ХАЛҚ ҲАВАСКОРЛИГИ РАВНАҚИ ЙЎЛИДА

Эстрада санъати энг оммалашган жанрлардан биридир. Лирик қўшиқлар, ҳазил-ҳажвий ҳикоя ва латифалар, жозибали халқ ўйинлари ва сюжетли рақслар, акробатика ва бошқа оригинал эстрада асарлари инсон руҳига катта эстетик завқ бағишлашини биз эстрада санъатининг Республика конкурсида яққол ҳис қилдик. Бу конкурсда ҳаваскорлик ансамбллари ва айрим ёш ижрочилар қатнашди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати профессионал санъатни янада ривожлантиришга қаратилган улкан вазифалар билан бир қаторда меҳнаткашлар бадиий ҳаваскорлик санъатининг ривожига ҳам алоҳида эътибор бермоқда. Чунки бўлажак ажойиб талантлар шу жойда аниқланади ва такомиллашиб боради.

Бадиий ҳаваскорлик ижодиётини янада ривожлантириш ҳақидаги КПСС Марказий Комитети ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қарорлари меҳнаткашлар оммасини коммунистик руҳда тарбиялаш борасида олиб борилаётган ишларнинг ажралмас қисми бўлиб, социалистик турмуш тарзини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришда катта аҳамиятга эгадир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг 1978 йилдан бошлаб ҳар йили эстрада санъати Республика конкурсини ўтказиш ҳақидаги қарори асосида бошланган биринчи конкурсга якун ясалади. Бу конкурсни Ўзбекистон Маданият министрлиги, Ўзбекистон касаба союзлари республика совети, Ўзбекистон Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети, Ўзбекистон Композиторлари союзи ва Республика Театр жамияти биргаликда ўтказмоқдалар. Конкурс низомида эстрада санъатини янада ривожлантириш бадиий ҳаваскорлар орасидан ёш ва талантли ижрочиларни топиб, улар ҳисобига профессионал эстрада коллективларини тўлдириб бориш кўзда тутилган.

Жойларда ва зоналар бўйича ўтказилган конкурснинг биринчи даврасида барча ташкилотлар, муассасалар, маданият ўчоқлари, олий ва махсус ўрта таълим ўқув юртлари, колхоз ва совхозлардаги 4 ярим мингдан ошиқ ижрочига эга бўлган 513 та ансамбль, группа ва якка ижрочилар иштирок этдилар. Янгийўл, Фарғона, Самарқанд, Қарши, Нукус ва Тошкент шаҳарларида ўтказилган конкурснинг иккинчи зонал даврасида биринчи давранинг ғолиблари бўлган 176 ансамбль ва эстрада санъати турлари жанрлари бўйича 180 та иштирокчи қатнашди. Эстрада санъатининг таниқли мутахассисларидан ташкил топган Республика конкурс ҳайъатининг қарори асосида учинчи давра «Баҳор» концерт залида уч кун давом этди. Бу якунловчи даврага Қорақалпоғистон Автоном Республикаси, областлар ва Тошкент шаҳридан иккинчи зонал даврада ғолибликни қўлга киритган 30 та труппа-ансамбль ва 60 та якка ижрочилар иштирок этдилар.

Конкурснинг жюри ҳайъати қизғин беллашувда ижрочиларнинг саҳна маданиятини, ижрочилик маҳоратини ва репертуарларининг замонавийлиги ва интернационаллигини, куй ва ашулаларнинг чолғу оҳангига мопандлигини эътиборга олиб, уларга баҳо бердилар.

Натижада 24 та труппа-ансамбль, 17 якка ижрочи конкурснинг ғолиби — лауреати деган юксак номга сазовор бўлиб, ташкилий комитетнинг дипломлари ва мукофотлари билан тақдирландилар.

Фарғона Нефтни қайта ишлаш заводи маданият саройининг «Камалак» эстрада чолғу ансамбли, Тошкент область «Политотдел» колхози «Чан-Чун» халқ вокаль-инструментал ансамбли, Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг «Баёт» вокал-чолғу ансамбли, Фарғона Тўқимачилик комбинати маданият саройининг «Лирика» вокал ансамбли, Тошкент электронтехника заводи халқ рақс ансамбли, Тошкент «Қизил тонг» фирмаси маданият саройининг вокал-чолғу ансамбли, Қарши шаҳар маданият уйи «Насаф миноралари» чолғу ансамбли, Бухоро шаҳар Киров номидаги маданият ва истироҳат боғининг «Лаъли» ҳаваскор эстрада цирк труппаси, Хоразм область Гурлан район маданият уйининг цирк труппаси ва якка ижрочилардан: Андижон Педагогика институтининг студенти Н. Дўстмуродов, Фарғона шаҳар биринчи маданият уйи ҳаваскори М. Скрябина, Толимаржон шаҳар маданият уйининг ҳаваскорларидан Б. Тошпўлатов, А. Васиков, Нукус шаҳар маданият уйининг ҳаваскори Г. Қобулова, Ш. Миндибаева, Тошкент шаҳар Политехника институтининг студенти Н. Чурадаева, Тошкент шаҳар Островский номидаги Театр ва рассомчилик санъати институтининг студенти Марат Ҳакимов, Тошкент шаҳар Улуғбек номидаги маданият уйининг ҳаваскори О. Агаева, Қашқадарё область «Аврора» совхозининг маданият уйи ҳаваскори Н. Жўраева ва бошқалар шулар жумласидандир. Шулардан 24 ҳаваскор махсус олий ва ўрта ўқув юртларига ўқишга тавсия этилдилар.

Модомики, конкурсни мунтазам равишда ўтказишга бел боғлаган эканмиз, эстрада санъатининг янада гуллаб яшнашига эътибор тегишли ташкилотларнинг диққат марказида бўлиши шарт.

Айрим жойларда конкурсга тайёргарлик ва ўтказиш давомида жиддий хатоликларга ҳам йўл қўйилди. Конкурснинг биринчи, иккинчи даврасини ўтказишга етарли тайёргарлик кўрилмади. Натижада Сурхондарё областида биронта ҳам коллектив ёки якка ижрочи учинчи даврага йўлланма ололмади. Жиззах ва Сирдарё областларининг раҳбарлари мавжуд талантларни тайёрлаб, конкурснинг якунловчи даврасига иштирок этишларига етарли эътибор бермадилар. Худди шу аҳволни Наманган области ва Тошкент шаҳрида ҳам учратиш мумкин.

Шу нарсага эътиборни жалб қилиш кераки, барча ансамбль, ижрочиларнинг ҳаммасида ҳам кийимга етарли эътибор берилган эмас ва чолғу музика асбобларининг комплектлиги ҳам қаноатлантирарли, деб бўлмайди.

Ўйлаймизки, юқорида қайд қилиб ўтилган муваффақиятларни ривожлантиришга янада аҳамият бериб камчиликларни бартараф қилиб, келгусидаги конкурсларда барча областлар томошабинларни, хусусан ёшларни ўзига ром этувчи, олқишларга сазовор бўлувчи кўплаб ансамбллар, труппалар, сўз усталари, цирк жанрида юқори маҳоратга эга бўлган ажойиб талантлар ва якка хонандаларни етиштириб беради, деб чуқур ишонамиз.

З. ЙЎЛДОШЕВ,
Эстрада ҳаваскорлик санъати Республика конкурси ташкилий комитетининг раиси, Ўзбекистон ССР маданият министри ўринбосари.

Ахборот

МУЗЕЙ ИШ БОШЛАДИ

Ховос темир йўл станциясида музей ташкил қилинди. Ҳужжатлар, фотосуратлар, газеталардан қирқиб олинган парчалар ва бошқа экспонатлар Мирзачўлдаги энг кўҳна партия ташкилотининг тарихи тўғрисида, темирйўлчиларнинг шонли ишлари ҳақида ҳикоя қилади.

Ҳужжатларни тўплашда корхона комсомоллари, ветеранлари актив иштирок этдилар.

МЕҲНАТКАШЛАРГА МАДАНИЙ ХИЗМАТ

Пешку районининг маркази — Янгибозорда маиший хизмат кўрсатиш комбинати ишлай бошлади. Бу ерда якка буюртмалар асосида кийим-кечак ва пойафзал тикадиган цехлар, телевизор, радиоприёмник ва рўзғорда ишлатиладиган электр асбобларини ремонт қилиш устахоналари бор. Комбинат район маркази аҳолисидан ташқари кўпгина колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашларига ҳам хизмат кўрсатмоқда.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ

Телевидение

3 ДЕКАБРЬ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.35 — Зарядкага сафланинг. 9.55 — Халқ оҳанглари. 10.10 — Будильник 10.40 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.40 — Мультфильм. 12.30 — Қишлоқ янгиликлари. 13.30 — Музикали киоск. 14.00 — Театр спектакли. 16.55 Халқаро панорама. 17.30 — Эстрада программаси. 18.00 — Шахсан жавобгар. Ҳужжатли фильм. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Мультфильмлар. 19.10 — Киносаёҳатчилар клуби. 20.10 — Қўшиқчи. Бадиий фильм. 21.30 — Вақт. 22.00 — Сизнинг фикрингизча. 22.50 — Ҳужжатли фильм. 23.20 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Эстрада коллективлари республика конкурси лауреати — «Чен-Чун» ансамблининг концерти. 10.45 — Мультфильм. 11.05 — Оналар мактаби. 11.30 — Ҳужжатли фильм. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Бизнинг Чукоккала. Бадиий фильм. 13.55 — Шахмат мактаби. 14.25 — Реклама. 17.35 — Юлдузча. 18.15 — Камалак. 18.45 — Кинокўрсатув. 19.15 — Ахборот. 19.30 — Фильм-балет. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Жўрабек Набиев ва Гулнора Жўраева концерти. 21.30 — Вақт. 22.00 — Пахтазор — мардлар майдони. 22.15 — Телевизион миниатюралар театри. 23.25 — Ҳужжатли фильм.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

16.00 — Фрунзе кўрсатувлари.

Радио

3 ДЕКАБРЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Янги музикали ёзувлар. 9.15 — Табассум. 11-15 — Москва. С добрым утром. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Беш йиллик илғорлари ҳақида ҳикоялар 13.30 — Беш йиллик илғорлари, сизлар учун. 14.00 — Пешқадам сабзавоткорлар даврасида. 15.00 — Катталарга болалар ҳақида. 15.40 — Театр микрофон олдида. И. Султон «Имон». Ҳамза номли Ўзбек давлат академик драма театри спектакли. 17.15 — Халқ куйларидан концерт. 18.15 — Ёшлик. 19.00 — Москва. Халқаро шарҳловчилар даврасида. 19.30 — Музикали салом. 20.25 — Концерт. 21.00 — Табассум. 22.28 — Сиз ёқтирган қўшиқлар. 23.15 — Дам олиш концерти.

4 ДЕКАБРЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.15 — Ленинча радиолекторий. 9.30 — Дўстлик қўшиқлари. 10.30 — «Шодлик» ансамблининг концерти. 11.15 — Фан ва ишлаб чиқариш. 12.00 — Узбекистан индустриальный. 13.00 — Фермалар қишга кириб бормоқдалар. 13.30 — Чолғу куйлари. 14.00 — Мусобақа кучга-куч қўшади. 16.10 — С. Жўра. «Жордано Бруно. 18.15 — Иқтисодий билимлар радиоуниверситети. 18.30 — Москва. Инсон ва қонун. 19.40 — Шу ҳафтанинг энг муҳим сиёсий воқеалари. 19.50 — Музикали танаффус. 20.25 — Закавказье халқларининг куйлари. Доғистон куйлари. 21.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 21.30 — Ёзувчилар пахта далаларида. Т. Тўла сўзи. 22.28 — Чархий ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар. 23.20 — Дам олиш концерти.

«ЗАНГОРИ ЭКРАН» ҲАФТАЛИГИ

4—10 ДЕКАБРЬ

4 ДЕКАБРЬ ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.00 — Мультфильмлар. 10.25 — Олга, болакайлар! 11.25 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.25 — Концерт. 13.40 — Янгиликлар. 15.20 — Қишлоқдаги оддий иш кунлари. 16.30 — Б. Шоу, 1-қисм. 17.15 — Онамларнинг мактаби. 17.45 — Ўсмирлар ижоди. 18.15 — Учинчи йил — зарбдор йил. 19.00 — Мультфильм. 19.15 — Сузиш бўйича СССР кубоги. 19.45 — Врач суҳбатлари. 20.15 — Халқаро конкурслар лауреати. 20.45 — Поэзия. 21.30 — Вақт. 22.05 — Концерт. 22.30 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК — «Крылья Советов».

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.00 — Болалар учун телефильм. 18.15 — Олимпия умидлари. 18.45 — Прогресс. 19.15 — Ахборот. 19.30 — Фильм-концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ш. Файзуллаев концерти. 21.30 — Вақт. 22.05 — Пахтазор — мардлар майдони. 22.20 — Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — Вероникaнинг қайтиши. Бадиий фильм. 20.30 — Фильм-концерт. 21.00 — Янгиликлар.

5 ДЕКАБРЬ СЕШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.00 — «Ёшликнинг хуш овоз қуши» (спектакль) 12.30 — Литва ССР халқ артисти Э. Канява куйлайди. 13.05 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 16.20 — Б. Шоу, 2-қисм. 17.10 — Ёшлар адреслари. 18.00 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Оламда нима гап. 19.30 — Халқ оҳанглари. 19.45 — Очилган қўриқ. 20.15 — Келин-куёвлар. Спектакль. 21.30 — Вақт. 22.05 — Илмий-оммабоп фильм. 22.30 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Спартак».

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Адабиётдан ўқув кўрсатуви. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Ўқув кўрсатуви. 13.00 Революция туфайли туғилган. Кўп серияли бадиий фильм, 1-серия. 18.00 — Камалак. 18.35 — Мультфильм. 18.55 — Миллионлар ленинча университети. 19.15 — Ахборот. 19.30 — Кино оламида. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон телевидениеси ва радиосининг камер оркестри чалади. 21.30 — Вақт. 22.05 — Пахтазор — мардлар майдони. 22.20 — Бензеколонка маликаси. Бадиий фильм. 23.30 — Кўшиқ ҳамиша биз билан.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — Болалар учун фильм. 20.55 — Янгиликлар.

6 ДЕКАБРЬ ЧОРШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.00 — Ўсмирлар ижоди. 10.30 — Келин-куёвлар. Спектакль. 11.45 — Ҳайвонот оламида. 12.45 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Тарих саҳифалари. 16.45 — Ёзувчи Ч. Айтматов билан учрашув. 17.30 — Горнчилар, қаерласиз! 18.00 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 18.30 — Фан оламида. 19.00 — Болаларга аталган шеърлар. 19.15 — Оламда нима гап. 19.30 — Финляндия республикасининг миллий байрами. Финляндия телевидениесининг программаси. 21.30 — Вақт. 22.05 — Фильм-концерт. 23.10 — Илмий-оммабоп фильм. 23.30 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Ҳужжатли фильм. 12.15 — Резолюция туфайли туғилган. Кўп серияли бадиий фильм, 2-серия. 18.00 — Ҳамробувининг эртаклари. 18.15 — Ўсмирлар ижоди. 18.45 — «Зангори экран» почтаси. 19.15 — Ахборот. 19.30 — «Баҳор» халқ рақс ансамблининг концерти. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Эстрада коллективлари республика конкурси лауреати Жиззах область «Гулдиёрим» вокал-чолғу ансамблининг концерти. 21.30 — Вақт. 22.05 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 22.20 — Ишонч. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

20.30 — Коммунистлар ҳисобот бермоқдалар. 21.00 — Янгиликлар.

7 ДЕКАБРЬ ПАЙШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.00 — Горнчилар, қаердасиз. 10.30 — Звёздочка. 11.30 Халқаро конкурслар лауреати В. Ересько чалади. 12.10 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — Фильм-концерт. 17.00 — Ҳуқуқ ҳақида суҳбатлар. 17.30 — Китоб сенинг ҳаётингда. 18.00 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Қувноқ ноталар. 19.15 — Оламда нима гап. 19.30 — Кино томошабин ҳаёҳатида. 20.10 Санъат усталари ва ижрочи ёшлар концерти. 21.30 — Вақт. 22.00 — Спорт программаси. «Нувель де Моску» газетасининг соврини учун фигурали учиш бўйича халқаро мусобақалар. 24.00 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — До-ре-ми-фа-соль. 12.00 — Революция туфайли туғилган. Кўп серияли бадиий фильм. 3-серия. 18.00 — Мультфильм. 18.10 — Ёшлик. 18.50 — 1979 йил китоблари. 19.15 — Ахборот. 19.30 — Бир актёр театри. Л. Қаюмов. Меҳридарё. 20.10 — Фильм-концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 Ўзбек халқ қўшиқлари. 21.30 — Вақт. 22.00 — Телевизион театр. «Олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ». 23.10 — Ҳужжатли фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 — Отни ким эгарлайди. Бадиий фильм 20.40 — Реклама. 20.50 — Янгиликлар.

8 ДЕКАБРЬ ЖУМА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.00 — Ёшлар адреслари. 10.50 — Хайрли тонг. Бадиий фильм. 12.15 — В. В. Андреев номли рус халқ оркестри чалади. 12.45 — Янгиликлар. 15.20 — Меҳнатинг иқболинг. 16.20 — Шахмат мактаби. 16.50 — Москва ва москваликлар. 17.30 — Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун. 18.05 — Мальцево қишлоғилик «Мальцев» фильмидан сўнг келган хатлар. 19.05 — Мультфильм. 19.15 — Оламда нима гап. 19.30 — РСФСР Давлат мукофотига номзодлар. 20.25 — Гангстер бўлмайман, азизим. Бадиий фильм. 21.30 Вақт. 22.05 «Нувель де Моску» газетасининг соврини учун фигурали учиш бўйича халқаро мусобақалар. 23.45 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Болалар учун концерт. 12.05 — Революция туфайли туғилган. Кўп серияли бадиий фильм, 4-серия. 18.00 — Ёшлик. 18.30 — Мультфильм. 18.45 — КПСС Марказий Комитети ноябрь (1978 йил) Пленуми қарорлари — ҳаётга. 19.15 — Ахборот. 19.30 — Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Навқирон балет премьераси. 21.30 — Вақт. 22.05 — Пахтазор — мардлар майдони. 22.20 — Канадалик киши. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 — Жўра Саркор. Бадиий фильм. 20.35 — Тошкент телепрограммаси. 21.00 — Янгиликлар.

9 ДЕКАБРЬ ШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.00 — АБВГДейка. 10.30 — Ота-оналар, сизлар учун. 11.00 — Тонгги почта. 11.30 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 12.00 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 12.30 — Здоровье. 13.15 — Оламда нима гап. 13.30 — Сиз бунга қодирсиз. 14.30 — Спортлото. 14.45 — Капитан Немонинг сирли ороли. Кўп серияли бадиий фильмнинг 3-4 серияалари. 16.30 — Кинопрограмма. 17.15 — Музикали абонемент. 18.00 — Мультфильмлар программаси. 18.30 — Ҳамдўстлик. 19.00 — Ўйнаб қўшиқ куйлаймиз. 19.15 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 20.15 — Емгирли уч кун. Бадиий фильм. 21.30 — Вақт. 22.05 — Л. Толстой ҳозирги замон саҳнасида. 23.05 — Оқшом оҳанглари. 23.45 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Телевизион миниатюралар театри. 10.50 — Ўзбекистон спорти. 11.20 — Яқин ва Ўрта Шарқ халқлари анъанавий куйларининг фестивали. 12.50 — Ота-оналар учун консультация. 13.20 — Яқин ва Ўрта Шарқ халқлари анъанавий куйлари фестивалининг давоми. 14.50 — Кўча ҳаракати хавфсизлиги учун. 17.35 — Мультфильм. 17.45 — Болалар учун концерт. 18.20 — Ёшлик. 18.50 — Халқаро ҳаётнинг актуал проблемалари. 19.15 — Ахборот. 19.30 — Қизлар давраси. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Т. Муродов концерти. 21.30 — Вақт. 22.05 — Дала ишлари кундалиги. 22.20 — Қирқ биринчи. Бадиий фильм.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.15 — Душанба кўрсатувлари.

10 ДЕКАБРЬ ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Зарядкага сафланинг. 10.00 — Халқ чолғу оркестри чалади. 10.30 — Будильник. 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.15 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 13.05 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 13.15 — Музикали киоск. 13.45 — Қишлоқ янгиликлари. 14.45 — Москва сатира театрининг спектакли. 17.25 — Телефильм. 17.55 — Киносаёҳатчилар клуби. 18.55 — Мультфильм. 19.15 — Халқаро панорама. 19.50 — Музикали программа. 20.30 — «Нувель де Моску» газетасининг соврини учун фигурали учиш бўйича халқаро мусобақалар. 21.30 — Вақт. 22.15 — «Нувель де Моску» газетасининг соврини учун фигурали учиш бўйича халқаро мусобақалар. 24.00 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Осетия жануби бўйлаб. 10.30 — Революция туфайли туғилган. Кўп серияли бадиий фильм, 5-серия. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Ота-оналар учун консультация. 13.30 — Илмий-оммабоп программа. 14.00 — Фарғона область Қувасой шаҳар бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концерти. 15.00 — Реклама. 17.35 — Мультфильм. 17.45 — Бойчечак 18.15 Баскетбол бўйича СССР чемпионати. 18.35 — Биз қишлоқда яшаймиз. 19.15 — Ахборот 19.30 — Озарбайжон ССР халқ артисти З. Ханларова куйлайди. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Телевизион миниатюралар театри. 21.30 — Вақт 22.15 — Олтин даврим. Музикали программа.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

16.10 — Фрунзе кўрсатувлари.

Реклама ва эълонлар

В. Д. ЖУРИН НОМЛИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЎРТА ОСИЁ ИРРИГАЦИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

катта илмий ходимлар: **суғориш техникаси бўлими** (илмий даражасиз), **автоматлаштирилган бошқариш системалари бўлими, шўрхок ерларни яхоблаш ва тупроққа оид тадқиқотлар лабораторияси.**

Конкурс муддати — 23 декабргача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Якуб Колас кўчаси, 24-уй.

●

ВАСХНИЛ ЎРТА ОСИЁ БЎЛИМИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН САБЗАВОТ-ПОЛИЗ ЭКИНЛАРИ ВА КАРТОШКА ИЛМИЙ-ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ **вакант вазифаларга**

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўсимликлар ҳимояси биологик методлари ва интеграциялашган системалари лабораторияси: мудир (фан кандидати), кичик илмий ходимлар (3 ўрин).

Конкурс муддати — 25 декабргача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга жўнатилсин: Тошкент область, Тошкент райони, Қозоқ-Кенсой алоқа бўлими.

●

«Главташкентстрой» «СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» ТРЕСТИНИНГ 8-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИ

ИШЛАБ ЧИҚАРИШДАН АЖРАЛГАН ҲОЛДА МИНОРАЛИ КРАН МАШИНИСТЛАРИНИ ТАЙЁРЛАЙДИГАН 4 ярим ойлик курсларга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

18 ёшдан бошлаб камида 8-синф ҳажмида маълумотли йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўқиш рус тилида олиб борилади. Стипендия — 75 сўм. Елгиз кишилар ётоқхона ва прописка билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ш. Руставели кўчаси, 19-уй. «Учкомбинат», («Радость» магазини қаршисида).

●

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА ҚИШКИ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

28, 29, 30, 31 декабрда, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 январда.

Соат 10.00, 13.00, 16.00 ва 19.30 да.

Қорбобо, Қорқиз ва бошқа персонажлар иштирокида.

«ЦИРКДА АРЧА»

ЯНГИ ЙИЛ ТОМОШАЛАРИ

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Цирк кассирлари жойлардаги корхоналар, ташкилотлар, ўқув юртлари, болалар муассасалари, колхоз ва совхозларга бориб, билет тарқатадилар.

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Олдиндан билет сотиш кассаси ишламоқда.

Қуйидаги телефонлар бўйича заявкалар қабул қилинади: 44-35-84, 44-35-91.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениеси ва СССР Адабиёт фондининг Ўзбекистон бўлими шоир Азиз Абдураззоққа онаси

Саври ШУКУРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг юридик факультети коллективи давлат ҳуқуқи ва совет қурилиши кафедрасининг доценти А. Шукуровга онаси

Саври ШУКУРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти коллективи институт комсомол комитети секретарининг ўринбосари М. Йўлдошевга онаси

Нафиса ЙЎЛДОШЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, ГСП. Тошкент, Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04 масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05 секретариат — 33-72-83, 32-53-06, БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-52-19, марксизм-ленинизм назариясе пропагандаси — 32-55-70 халқаро ҳаёт — 32-54-18 саноат транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09 қишлоқ хўжалиги — 33-78-04 32-53-15 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36 32-54-35 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20 32-54-26, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24 ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17 32-54-26 32-54-27 хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43 33-35-53 32-53-18, 32-53-20 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29 стенографистка — 33-73-43 32-54-05 жамоатчилик қабулхонаси — 34-89-26 32-52-26. эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ — ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71, Сирдарё — 2-09-70, Сурхондарё — 3-55-35; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02955. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д. — 276.